

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENEK

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Kriza ameriškega gospodarstva

Polomi bank, milijardne izgube

Val obupa in nezaupanja

Zeneva, 7. marca.

(Posebno poročilo »Slovenec«)

Danes je izšla posebna naredba predsednika Roosevelta, ki prepoveduje izvoz oziroma stavlja pod najstrožjo kontrolo izvoz zlata in srebra iz USA ter obenem prepoveduje tako nabiranje zlata na račun inozemstva, kakor za lastne potrebe v notranjem prometu. Na ta način ima vlada neomejeno kontrolo nad zlatimi rezervami naroda in je obenem proglasila splošni bančni moratorij do četrta 9. t. m., ko se zbere kongres na izredno zasedanje. Takozvane federalne banke izplačujejo samo plače in mezde ter izvršujejo vse denarne posle, ki se tičejo države, ne izplačujejo pa v zlatu nobenih privatnih zahtev oziroma potreb. S tem pa nikakor ni opuščena zlata pariteta, ampak ima ta odredba samo namen, da se zaščiti bančni depoziti, ki so se v zadnjih tednih v ogromnih izmerah dvigali, in da se povrnejo v obtok ogromne vsote v zlati moneti, katere je občinstvo tezavriralo.

Vzroki sedanje krize: zmrznjeni in izgubljeni krediti

Vzroki sedanje bančne krize, ki sliči oni iz leta 1894 in 1907, se dajo logično razviti sledeče: Amerika ima najslabšo bančno organizacijo na svetu. Do svetovne vojne USA sploh ni imela centralne denarne institucije, ampak ogromno množino privatnih bank in bančic po vseh zveznih državah. Te banke so v pretežni večini ostale še potem, ko se je ustanovilo 12 federalnih rezervnih bank, ki delujejo v 12 distriktih. V vsaki izmed 48 držav pa poslujejo naprej privatne banke, kojih poslovanje je zakonito omejeno na ozemlje vsake posamezne zvezne države ali pa celo tudi posameznega mesta. To je rak-rana teh ameriških bank, ki jih je danes še vedno kakih 19.000. Od teh pripada samo ena tretjina sistemu federalnih rezervnih bank, kar se tiče vlog, pa federalne banke združujejo nekoliko dve tretjini vseh vlog. Vse ostale banke pa imajo povprečno po 400.000 dolarjev vlog, kar v Ameriki pomeni malo, so brez zaslonbe izven svojega zakonitega okrožja in zato nimajo odporne sile proti krizam. Ta sistem omejitve filijal oziroma zaključnega okrožja ter pomanjkanje prave svobodne konkurence onemogočuje ozdravljenje denarnega prometa po izločitvi življenja nezmožnih bank, katere se iz partikularizma posameznih držav umetno podpirajo in imajo naravno slabo vodstvo. To pa povzroča

napačno nalaganje denarja

rožnikov za dobe dobre konjunktore in zmrznjenje oziroma popolno razvrednotenje napačno naloženih kreditov za dobe kriz. Baš v teh napačnih investicijah privatnih bank posebno v poljedelstvu in v stavbišča obrt po mestih, je iskati poglavitnega vzroka sedanje-mu gospodarskemu polomu. Kdor hoče to razumeti, ta mora obrniti svojo pozornost v prvi vrsti na

veliko krizo ameriškega poljedelstva

Ameriško narodno gospodarstvo trpi strahovite izgube že od jeseni leta 1929, ko so začele cene silno padati. To je bilo v prvi vrsti povzročeno po propadanju farmarstva, kojega proizvodi so brez cene, ker ameriški kmet ne oskrbuje več inozemstva s svojimi proizvodi in ker tudi v Ameriki sami ne more več prodajati svojih produktov v tolikem obsegu in po takih cenah kakor prej, ko ni bilo ogromne brezposelnosti delavstva v industr., ki je po zlomu politike hiperindustrializacije danes v USA reducirana že na 3 petine svojega obsega po vojni! Tem farmerjem so banke dajale kredite za proizvode, ki so danes brez cene, ali pa na hipoteke na farme, ki nič ne nesejo, v upanju, da se bo povrnila perioda prosperitete, kakor je vladala med leti 1924 do 1929. Ker se pa to upanje ni izpolnilo, temveč je gospodarski položaj vsak dan neugodnejši, so ti krediti danes deloma ilikvidni, deloma sploh izgubljeni. Isto velja za

kredite za stavbišča in poslopja

Ko so velemesta zaradi industrializacije in vseljevanja iz Evrope v ogromnih izmerah narasčala, so posojila za stavbišča in stanovanj-ska poslopja predstavljala vprav orjaške za-služke. Danes pa industrializacija strahovito nazaduje, vseljevanja pa seveda tudi ni, radi česar je denar, ki je bil naložen v stavbišča in hiše, zamrznil vsled popolnega razvrednotenja objektov. S tem je v zvezi tudi kriza plinskih, električnih, telefonskih in podobnih družb. Nesreča je bila tudi, da so Amerikanci v zadnji perijodi dobre konjunktore posebno veliko denarja investirali ravno v zemljišča v velikih industrijskih središčih. Ta politika kreditov na nepremičnine, ki je glavna označba malih bank posebno tam, kjer delujejo na deželi, in pa investicije na dolgi rok so polagoma dovedle do poloma, ki ga vidimo danes. Katastrofa pa je bila še povečana po

napačni finančni politiki bivšega predsednika Hooverja

Hoover je v pričakovanju, da se povrne prosperiteta, ustanovil takozvano Refic (Reconstruction Finance Corporation), ki je imela omiliti omejitve filijal, ki jih smeje privatne banke zveznih držav imeti, na ta način, da je dobila pravico vse te banke podpirati oziroma omogočiti njihovo likviditeto. Refic je v teku leta 1932 dovolil ameriškega privatnemu gospodarstvu nad eno milijardo dolarjev kredita, od katere so dobile banke 850 milijonov. Razume se, da s tem ni bilo gospodarstvu ničesar pomagane, ker ni nastopilo faktično izboljšanje konjunktore in je vsled tega tudi intervencija Refica dospela do svoje meje, ako ni hotela ogroziti valute. Tedanja bančna kriza v Ameriki kot splošen pojav ni nikako presenečenje. Preteklo leto (1932) je šlo v USA vsega skupaj 1453 bank v konkurz z 750.4 milijoni dolarjev vlog. Leta 1931 je propadlo celo 2298 bank z 1691,5 milijoni dolarjev, in leta 1930 skupno

Kaj namerava Roosevelt

Novi možje v Beli hiši menda spoznavajo, česar Hoover ni mogel doumeti: da je namreč zopetna gospodarska konjunktura za Ameriko, kakor tudi je silno vroče zaželjena, po vsej priliki še zelo daleč. Novi predsednik gleda menda bistreje in posameznih finančnih polomov in težko ne gleda več kot poedine, osamljene pojave temveč kot simptome občega gospodarskega obolenja Združenih držav. Metode nekdanjega gospodarskega pogona se nič več ne uveljavijo; za prebroditev obstoječega kaosa je treba temeljite reforme vse ameriške gospodarske politike. Roosevelt si je osvojil gospodarski program svojega prvega svetovaleca, dr. Tugwella, profesorja na Columbia univerzi in ga dal objaviti tudi v časopisih. Ta gospodarski program je zgrajen v glavnem na dveh osnovnih temeljih: Zvišanje kupne moči občinstva in izboljšanje cen za agrarne proizvode. Vsa tista silna gospodarska energija, ki jo je Hoover uporabljal v to, da reši za privilegirane sloje vsaj deloma gospodarsko moč in da kolikor-toliko vendarle vzdrži položaj bankarstva, hoče novi predsednik usmeriti v to, da dvigne kupno moč širokih ljudskih plasti. Danes tudi v Ameriki ne preostane drugega, kot vzeti »dohodke kjer so in jih vsmeriti tja, kjer so potrebni. Kakšen je torej gospodarski program Roosevelta?

Moremo ga strniti v 7 točk:

1345 bank z 864,7 milijoni vloženi dolarjev. Propadanje pa se je pričelo že 1929, ko je 624 denarnih zavodov z 254 milijoni dolarjev ustavilo izplačila. V zadnjih 8 letih je v USA propadlo nič manj kot 5 milijard dolarjev radi najraznovrstnejših bankrotov. Število bankrotov je od 15.000 v letu 1921 naraslo na 60.000 v letu 1931. Obveznosti bankrotiranih firm, ki so še pred 10 leti znašale 170 milijonov dolarjev, so se v letu 1931 dvignile do 1 milijarde! Leto prej (1930) 95% bankrotiranih firm ni imelo niti 5000 dolarjev aktiv! V takšnih derutnih finančnih razmerah »Finance Reconstruction Corporation«, čigar naloga je bila sanacija ameriškega bančnega sistema in posebej še kreditnih bank — docela neizpolnjiva in ni upravičena pričakovanj. Leta 1932 so znova otvorila 290 zaprtih bank, leta 1931 vsega skupaj 276. Nova ustanova ni mogla preprečiti naraščajočega propadanja bankarstva. Zelo dvomijo, da bi se osrednji vladi posrečilo sanirati katastrofo Michiganških bank, oziroma Fordovega koncerna, katerim je dosedaj priskočila na pomoč s 90 milijoni dolarjev.

1. Povišek davkov na dohodke in dedščino v svrhu boljše razdelitve narodnih dohodkov. Poslovni davek pa se zniža na minimum.

2. Izvrše naj se državna javna dela v najširšem slogu. Financirajo naj se s 5 milijardnim kreditom po 2 procenta. Država naj izvede brezposelnostno zavarovanje.

3. Zniža se obrestna mera.

4. Vsako inflacijo je treba preprečiti.

5. Uravnovesiti je treba državni proračun.

6. Izenačiti je treba cene v veletrgovini in trgovini na drobno zlasti za predmete, ki služijo kmetkemu obratovanju. Zavarovati je treba minimalne cene agrarnih produktov.

7. Treba je doseči sporazum radi mednarodnih dolgov. Pri tem treba stremeti za znižanjem obrestne mere kakor tudi same plačilne vsote. Racionalizirati je treba zunanjo trgovino. Poskušati naj se osvojiti ruski trg.

Le skrb pred popolno gospodarsko katastrofo je mogla narekovati za ameriške razmere tako radikalen gospodarski program, ki se v bistvenih točkah oddaljuje od načel gospodarskega liberalizma. Roosevelt in njegovi prijatelji uvidevajo, da tudi Amerika ni več varna pred radikalizacijo delavskih mas. Pomisliti je treba, da je med 40 milijoni delavcev in nastavlencev, kolikor jih šteje Amerika, danes 12 milijonov brez vsakega zaslužka. Nad 34 odstotkov članstva ameriških strokovnih organi-

Italija poslala Madjarski:

12 ton ekrazita

Pariz, 7. marca tg. »Echo de Paris« poroča: Dne 20. januarja so Italijani zopet poslali na Madjarsko 12 letal, in sicer iz Tolmezza. Vsako letalo je bilo naloženo z bombami v teži 1000 kg. Ta letala so se spustila na tla v Szombathelyju in 17. januarja so madjarski piloti že prvič poskušali ta letala pri ostrih strelnih vajah. Skupaj je dobila Madjarska do sedaj 60 letal.

Dne 20. januarja, to se pravi istega dne, ko je Italija poslala na Madjarsko zadnjo partijo italijanskih letal za Madjarsko, je dobavila tudi še 2 kompletni eskadrili aparatov za bombardiranje. Vsaka eskadrila šteje po 6 letal. Italija je torej v dveh mesecih, od 29. novembra 1932 pa do 20. januarja 1933 dobavila Madjarski 60 vojaških letal. Vsa ta letala, ki so opremljena

Državni udar v Grčiji

Nova diktatorska vlada

Pariz, 7. marca. tg. Atenski poročevalec tukajš-njega lista »Republique« poroča:

Gen. Plastiras je, kakor hitro je bil pri volitvah v nedeljo poražen republikanski blok starega Venizelosa in je bila sigurna zmaga monarhistične kmečke stranke Caldarisa, proglasil diktaturo. Rezultat volitev, ki so dale Caldarisu 155 mandator od 248, kolikor jih šteje grška zbornica, se je izvedel v ponedeljek popolno. Ze v ranih jutranjih urah naslednjega dne je bila ustanovljena vojaška vlada generala Plastirasa, ki noče priznati zmage monarhistov.

Vloga Venizelosa

Dogodki so se odigrali približno tako kakor l. 1922., ko so strmoglavili monarhijo, pri čemer je imel isti general Plastiras poleg voditelja takratnega republikanskega gibanja v prid Venizelosa, generala Pangalosa, važno vlogo. Ko so Atenčani pričakovali, da jim bodo listi prinesli rezultate volitev, so zapazili nad seboj vojaške aeroplane, ki so metali na ulice proglase generala Plastirasa, da je prevzel on vlado kot diktator. Obenem so bili ustavljeni vsi listi brez razlike strank in po-zaprti mnogi politični voditelji, med njimi bivši predsednik vlade Caldaris sam. Plastiras je prepo-vedal tudi vsa zborovanja in vse javne manifesta-cije ter v svojem manifestu poudarja, da je par-lamentarni režim v dekadenci ter da je kriv seda-njih žalostni razmer v državi, kateri ni mogel

s 3 močnimi motorji, so Capronijevega tipa. Na vsakem letalu je bila po 1 tona razstrelivih snovi. Italija je na ta način poslala na Madjarsko 12 ton razstreliva. Letala so bila dalje opremljena za pristane na zimskem terenu in so jih poslali z letališča v Tolmezzu preko Beljaka Celoveca in Kormena na letališče v Szombathelyju.

Dalje poroča omenjeni list, da je Italija zgradila v Sofiji tovarno za letala, ki bo preskrbovala Bolgarijo vojna letala kot podružnica tovarne Caproni. Ta tovarna je v teku pol leta zgradila že 40 — 50 letal, posebno razvidniška letala, pa tudi trimotorna bombna letala, tipa C. A. 100 in C. A. 101.

dati stabilne vlade, zmožne, da ozdravi gospodarsko mizerijo, da ustavi strankarsko borbo in prepreči razširjanje komunizma.

Ne ve se, kakšno vlogo igra pri tem Venizelos. Venizelos je ob proklamaciji diktature podal predsedniku republike Zaimisu svojo demisijo. Caldaris, ki so ga potem kmalu zaprli, je pozval Venizelosa, ki je kot ministrski predsednik vodil volitve, da naj v ožgled zmage opozicije predsedniku predlaga, da izroči oblast ljudski stranki Caldarisa. Venizelos je odgovoril, da se nahaja sedaj na oblasti armada, da bo pa kljub temu poskušal intervenirati v smislu ustave, oziroma rezultate volitev. Splošno pa je prepričanje, da Venizelos ni odkristoršen.

Zmaga opozicije

Izid nedeljskih volitev je neugoden za vladno koalicijo; dobila je od 248 mandator samo 115. Blok opozicijskih strank s Caldarisom na čelu je dobil 130 poslancev. Propadli so ministri Gotsis, Markou, Papanastasiu in Mihalakopoulos. Vlada lista v Atenah je ostala v manjšini.

Caldaris osvobojen

V zadnjem momentu se izve, da je bil Caldaris osvobojen in da je imel razgovor s predsednikom republike Zaimisom in Venizelosom, da se neha sedanje nevrzno stanje.

zacij je nezaposlenih, istotako 69 odstotkov organiziranih kmetških delavcev, 47 odstotkov kovinskega delavstva, 20 odstotkov tiskarskega delavstva i. t. d. Vsi ti brezposelniki večinoma žive v največji revščini, so brez strehe in kruha, večina se klatijo po ulicah. Delavstvo, ki je na plačah zaslužilo še leta 1929 nad 53 milijard dolarjev, je v letu 1932 padlo na 28 milijard dolarjev, torej za 47 odstotkov, med tem ko se je kupna moč dolarja dvignila le za 20 odstotkov. Vse te katastrofalne razmere tirajo ameriško gospodarstvo na rob propada. Sreča za USA, da ima novi predsednik pogum poseči po temeljnih reformah, ki v zadnjem trenutku utegnejo vendarle rešiti nekdanj tako bogato deželo pred socialno revolucijo.

Kako presojuje položaj Nemci

Berlin, 7. marca tg. V tukajšnjih bančnih krogih slejkoprej mirno presojuje položaj v Ameriki. Po skušnjah, ki jih je doživela Nemčija v svoji veliki finančni in bančni krizi leta 1931, se smatra, da se bo posrečilo energičnim odredbam ameriške vlade, prebrsti težkoče. To mnenje podpira posebno dejstvo, da nemški interesi niso preveliki za omahovanje dolarja, ki je več ali manj samo začasno. Ker se je položaj v Ameriki zaostril polagoma, so nemške banke že dalj časa operirale zelo previdno. Nemška dobroimetja so radi tega dvignjena že v velik meri in je verjetno, da sedaj niso večja, kakor jih zahteva normalni plačilni promet. Dočim tudi danes na inozemskih borzah v Londonu, Parizu, Curihu in Amsterdamu dolar ni notiral, je nemška banka tudi danes oficijelno notirala kurz dolarja, ki je znašal 4.16, včeraj pa 4.18. Neoficijelnih kurzov danes v Berlinu ni bilo opaziti.

Ker je trgovina v ameriški valuti suspedirana, so smatrali na londonskem deviznem trgu za pricerno, da so izbrali francoski frank za podlago izračunavanja relacije med sterlingom in drugimi zlatimi devizami. Tudi cene zlata so se danes prvič določale na podlagi francoskega franka.

Zlata zaloga

Newyork, 7. marca ž. Uradno so objavljeni naslednji podatki o ameriški zlati zalogi. Dne 4. t. m. Po teh podatkih znaša ameriška zlata zaloga 4 milijarde 240 milijonov dolarjev. Zlato, ki je v posesti federalne rezer. banke, presega 40% obveznega kritja dolarjev. Saldo inozemskih upnikov znaša 400—500 milijonov dolarjev, obtok denarja pa znaša 7 milijard 250 milijonov dolarjev.

Humor v krizi

Newyork, 7. marca ž. Finančna kriza v Ameriki ima tudi smešne strani. Včeraj se je vršila velika nogometna tekma. Na blagajni pred igriščem so stali napisi, da klub, ki prireja tekmo, sprejema namesto denarja tudi razno blago vseh vrst. V resnici so ljudje nakupili velike množine raznih predmetov za vstopnice.

Nova začasna vlada

Na podlagi včerajšnjih sklepov je sestavljena vlada takole: Predsednik vlade in minister vojske general Otoneos; zunanji minister general Mavrodiss; notranji minister general Cimihalis; prometni minister general Manetas; finančni minister Mandzavinos; mornarski minister kapetan vojne ladje Demestias; prosvetni minister Mazarakis; minister gospodarstva Koronis; pravosodni minister prof. Petimezas.

General Otoneos je bil predsednik vojaškega sodišča, ki je obsodilo na smrt Gunarisovo vlado l. 1922.

V mestu vlada mir, dasi je prebivalstvo preplašeno. Vojno pravo in cenzura sta ukinjena. Vso noč so se ponavljale manifestacije proti venizelistom in proti Plastirasu. Demonstracije so bile tudi v večjem številu mest na Peloponezu, v Tesaliji, na otokih Ksante in Nekos ter v Korintu. Demonstranti so zasledili poštne urade, tako da so Ate-ne ostale brez vesti. Plastirasova diktatura je propadla, ker se ni samo večina atenskih častnikov jasno izjavila proti Plastirasu, temveč tudi naglašala, da bo odločno nastopila proti diktaturi. Ravnotako so se izjavile tudi vojaške posadke na de-želi.

General Kondilis

General Kondilis, dasi je bil zaprt v Solunu, se je polastil položaja. Danes pričakujejo v Atenah, da se bodo tam zbrali častniki iz najvažnejših grških posadk, posebej iz Soluna in Larise. Nekateri trdijo, da bodo prišli celo z vojaštvom. Predsednik republike Zaimis je opustil misel, da bi odstopil, vendar je tudi njegov položaj težak, ker bo po izidu volitev nedvomno večina prebivalstva zahtevala njegovo odstranitev, ker je preveč očitno podpiral venizeliste. Zmaga rojalistov ne more brezpogojno privedi do spremembe sistema, posebno ker je Caldaris sam pred volitvami priznal republikanski režim za zakonito utemeljen.

Srbska Akademija znanosti

Belgrad, 7. marca. l. Danes se je tukaj vršil letni sestanek Srbske kraljevske akademije znanosti, katerega se je udeležil tudi kraljevski odposlanec general Ječmenić in mnogo drugih oseb-nosti. Srbska kraljevska akademija znanosti je za-menjavala svoje znanstvene razprave in izdaje z drugimi akademijami znanosti, med drugimi tudi s Slovensko matico v Ljubljani. Omenjena akademija je v preteklem letu izdala 17 knjig. Živahno delo-vanje so razvili posamezni odbori kot etnografski, lekaikografski odbor in odbor za vzhodno gradivo. Ob koncu je predsednik Srbske kraljevske akade-mije znanosti proglasil univerzitetnega profesorja Staranovskega za pravega člana te akademije.

Ivan Avsenek: Naš kreditni trg

Vemo, da se kreditni trg deli na dva trga, ki sta popolnoma samostojna, vendar pa močno vplivata drug na drugega. Ta dva trga sta trg za denar in trg za kapital. Oba trga sta čisto narazen. Na denarnem trgu kupujejo s kratkoročnim denarjem. Tak kratkoročni denar je tako imenovani dnevni denar, t. j. denar, ki se posoja samo za en dan, tedenski denar, ki se posoja samo za en teden, mesečni denar, ki se posoja samo za mesec dni, dalje menice na največ tri mesece, državni blagajniški zapisi z rokom od največ 3 mesecev, potem devize in valute, pa tudi kratkoročni lombardi do največ 3 mesecev. To so v bistvu pravzaprav krediti s kratkim rokom pa je vendar kupčija z njimi izredno velika na vsakem denarnem trgu.

Kapitalni trg pa se ukvarja samo z dolgoročnimi kreditnimi posli. Predmet trgovanja tvorijo kupčije z delnicami in državnimi ter privatnimi obligacijami vseh vrst. Oba trga pa se ne razlikujeta samo po predmetih, ki se na njih trgujejo, ampak tudi po obrestni meri. Na denarnem trgu je obrestna mera navadno zelo nizka, na kapitalnem trgu pa veliko višja. Ako znaša na denarnem trgu obrestna mera recimo 2—3 odst., znaša na trgu za kapital gotovo 6—8 odst. Veljavno je to seveda samo za one razmere, ki jih po navadi označujemo za redne.

Naš kreditni trg je bil zmeraj premajhen, da bi ustvaril dva samostojna trga. Na denarnem trgu smo imeli le same ponudbe, pa skoraj nobenega povpraševanja, na kapitalnem trgu pa vedno veliko povpraševanja, toda skoraj nobene ponudbe. Zato lahko trdimo, da pri nas nismo imeli ne izrazitega denarnega trga in tudi ne izrazitega trga za kapital, pač pa neko čudno mešanico obeh trgov, ki dolga desetletja ni povzročila nobenega posebnega trenja.

Zdelo se nam je, da smo naredili dobro skušnjo s tako mešanico in da smo lahko zadovoljni z njo. Zato tudi nihče ni spraševal, zakaj se obnese. Vredno je pa le, da vemo tudi to. Do 1. 1918 smo se opirali na dunajski kreditni trg. Ni bil ravno med največjimi svetovnimi kreditnimi trgi, toda bil je lepo razdeljen na denarni in na kapitalni trg in nam, kadar je bilo treba, lepo pomagal iz zadrege. Saj veliko ga naš kreditni trg tako ni rabil. Po 1918 se je pa kreditni promet pri nas hudo dvignil in bi gotovo povzročil obšutno kreditno krizo, da ga nista rešili dve okoliščini. Najprej smo strašno hitro razvili promet z nakazili. Preskočili smo razvojnimi dobi medenice in čeka in začeli kar z nakazili, ki so v najkrajšem času obvladala skoraj ves plačilni promet na debelo. Skoraj v istih dnevih so nam pa bili na ponudbo inozemski krediti. Pridno smo jih jemali in jih rabili kot dolgoročne, dasi ravno so bili po namenu in pogojih kratkoročni. Inozemski krediti sicer pri nas niso bili tako veliki in s tem tako nevarni kot n. pr. v Avstriji ali Nemčiji, vendar pa so se lepo prilegali našim kreditnim razmeram. Ko jih je bilo pa treba vrniti, smo pa takoj uvideli, da jim naš domači kreditni trg po svoji mešanici ne more dobiti nadomestila.

II.

Prislo pa je sedanje gospodarsko propadanje in takrat je odpovedala mešanica obeh trgov. Odpovedala pa je predvsem radi tega, ker smo vsi brez izjeme pri vseh kreditnih poslih vedoma in nevedoma varali sebe in svoje pogodbenike. Le pogledimo! Kdor je nesel svoj denar v denarne zavode (banke, hranilnice in posojilnice), ga je naložil ponavadi po dogovoru, skoraj zmeraj pa s skritim namenom, da ga bo lahko vsak dan dvignil. Take vloge na knjižice ali na tekoče račune so bile izraziti dnevni denar, torej kratkoročnega značaja, pa vendar je vlagatelj zahteval zanj visoke obresti od 5—10 odst. Tudi vloge, ki so bile vezane na 3—6 mesecev, so bile dejansko kratkoročni denar, ki se je samo obrestoval nekoliko višje. Vse te vloge so sicer ponavadi ležale dolgo časa nedotaknjene, toda kljub temu niso izgubile značaja kratkoročnega denarja.

Velika je bila torej briga vlagateljev za denarni trg, kajti nalagali so svoj denar po pogodbi in po namenu samo kratkoročno. Zato so se pa tem manj brigali za kapitalni trg. Le redki so bili, ki bi bili hoteli svoje premoženje naložiti v delnice, zadolžnicah, hipotekah in dolgoročnih posojilih pri denarnih zavodih. Vse te stvari so se jim zdele prenevarne. Instinktivno so se ogibali kapitalnega trga in so deloma imeli tudi prav. Redkokje so delniške družbe z vsemi svojimi delnicami prišle tako ob svoj kredit kot pri nas. Tudi tečajni zadolžnici so opravičevali in še danes opravičujejo previdnost in skepto, kajti tudi tu obrestovanje in amortizacija nista tako varna pred presenečenji, kot bi človek mislil v teoriji in neizkušenosti. Riziko pri nalažanju premoženja na kapitalnem trgu je torej pri nas neprimerno večji kot v zapadni Evropi. In to je prvi razlog, zakaj so se pri nas ljudje ogibali kapitalnega trga. Je pa še drug razlog: Naši denarni zavodi so poslovali le preveč za svoj račun in se zavedali veliko premalo, da za denarne zavode ni nekaj nečastnega, če se ukvarjajo tudi s posli agenta in komisijonarja na kreditnem trgu. Niso imeli ne veselja, ne misla za to, da bi navajali vlagatelje na nakup delnic in obligacij, temveč so raje jemali od vlagateljev denar na posodo, ga potem posejevali dalje in zaslužili pri tem razliko med pasivno in aktivno obrestno mero. Ta razlika je bila navadno zelo velika in zato kamen splošne spotike. Boj proti razliki v obrestni meri je bil in je zelo popularen, zato pa nič manj površen in neutemeljen s kreditno tehničnega vidika. Recimo n. pr., da znaša na kreditnem in na denarnem trgu trga razlika med pasivno in aktivno obrestno mero 2 odst., na kreditnem trgu pa v splošnem računajo 2 odst. več kot na denarnem trgu. Ako dobi vlagatelj za vlogo brez kratkoročnega roka 6 odst., posodi denarni zavod v obliki kratkoročnega posojila po 8 odst., kdor pa hoče naložiti denar dolgoročno, dobi zanj 10 odst., dočim ga denarni zavod posodi naprej — seveda tudi le dolgoročno — po 12 odst. To bodi teoretičen zgled, da se nazorno vidijo razlike v obrestni meri na denarnem in kreditnem trgu in pa še med obojema trgovoma.

Naša kreditna organizacija pa se ni delala, ne

teh načel, ne te sheme. Jemali so kratkoročni denar in posojali dolgoročno, pri tem si obračunali najprej razliko med pasivnimi in aktivnimi obrestmi na denarnem trgu (2 odst.), potem razliko v obrestih na denarnem in kreditnem trgu (2 odst.) in potem še zopet razliko med pasivno in aktivno obrestno mero na kreditnem trgu (2 odst.). Jemali so torej kratkoročen denar po 6 odst. in ga posojevali dolgoročno po 12 odst. Čim bolj pa je kdo zamenjal razliko med denarnim in kapitalnim trgom, s tem manjšo napetostjo med pasivno in aktivno obrestno mero se je zadovoljil in prisilil tudi svoje konkurente do podobnega postopanja. Zato v praksi ne vidimo takih drastičnih slučajev, ki pa kljub temu še zmeraj kažejo tako razliko v obrestni meri, da so predmet splošne obsoje. Koliko bi bilo pametnejše in koristnejše, če bi bil del tega boja posvečen pravičnemu pojmovanju denarnega in kreditnega trga!

III.

Na kapitalnem trgu pa se je razvoj obračal vpravi v nasprotni smeri. Tam je bilo zmeraj dosti povpraševanja po hipotekarnih kreditih pri posestnikih in po obratnih ter investicijskih kreditih pri ostalih podjetnikih (obrtnikih, trgovcih in industrijcih). Ker ni bilo nikogar, ki bi hotel prevzeti delnice, zadolžnice, hipotekna posojila, dolgoročne obratne in investicijske kredite, se je moralo z nujno doslednostjo osredotočiti vse povpraševanje po kapitalu pri denarnih zavodih, ki pa razven glavnic in rezerv ponavadi sploh niso imeli nobenega dolgoročnega denarja na razpolago in bi potemtakem sploh ne smeli nastopiti kot ponudniki na kapitalnem trgu, ali pa največ v zelo majhnem obsegu. Pa kaj se je zgodilo? Prezrli so denarni zavodi vedoma in nevede vso razliko med denarnim in kapitalnim trgom ter epreminali kratkoročni denar v dolgoročni kapital, pa se pri tem niso zavedali, kako nevarni postanejo lahko taki posli, ker so narejeni čisto proti prirodi kreditnega trga.

V odgovor in zagovor proti tej kreditni anomaliji se navaja predvsem en razlog, ki na videz utegne držati konkurenčni ozir. Vsak trdi, da ga je konkurenca prisilila k take vrste kreditnemu poslovanju, v resnici pa je tudi to neke vrste samoprevara. Tudi boj proti konkurenci in strah pred njo imata svoje meje, če ne preje, pa takrat, ko se človek umakne s trga in prepusti preriskantne kupčije konkurentu, naj si on po par blestevitih uspehih polomi zobe na še bolj blestevitih neuspehih. Pri nas pa — to si moramo odkrito priznati — takih misli sploh ni bilo. Vsak denarni zavod je na svojo roko in na svoj način organiziral boj za vloge, zelo velikokrat pri tem žalibog niso igrali vloge samo gospodarski razlogi, ampak činitelji čisto neekonomskega značaja, čeprav so se včasih ognili z nekim meglenim socialno-ekonomskim plaščem. Da pa je moglo, postopati tudi drugače, to se pravi pravilno, to nam kažejo ravno kreditne razmere v zapadni Evropi. Švicarski in francoski denarni zavodi, od največjega pa do najmanjšega, so dokaz za to. Strogo ločijo denarni in kapitalni trg in sedaj ravno vidimo, da se ti zavodi ekoraj s silo branijo ponudbe na denarnem trgu, kajti kratkoročnega denarja ali sploh več ne sprejemajo ali pa ga obrestujejo v tisočinkah in ne v procentih in se še celo trudijo, da bi se ponudbe na denarnem trgu znebili. Tu lahko iščemo zgled in dokaze, kaj pomenita disciplina in poznavanje obeh kreditnih trgov.

Do sedaj smo obravnavali samo napake na našem kreditnem trgu in govorili o njegovem ograjenju in njegovi zlorabi. Te napake so pa le vzrok kreditnemu polomu. Povodi zanj pa so bili drugi, deloma gospodarskega, deloma negospodarskega značaja. Prvi tak povod je bilo splošno obubožanje. Ljudje so imeli čimdalje manj dohodkov in niso mogli ne odplačevati dolgov, ne vlagati denarja. Drug tak povod je bila propast tako imenovanega žiralnega denarja (plačil po čeliki, memicah in predvsem po nakazilih). Vsa večja plačila so se prej praviloma vršila samo z žiralnimi denarjem, gotovina je prišla le izjemoma v poštev. Tretji povod je bil strah pred inflacijo. Neverjetno se zdi človeku, kako zmešane in napačne pojme imajo ljudje o inflaciji. Preživljamo naravnost paradokso dobo. Človek bi mislil, da nevarnost inflacije tiči ravno v tem, da denar izgublja svojo vrednost, to se pravi, da za denar dobiš od dneva do dneva manj blaga, dokler končno nihče ne bi hotel več prodajati blaga za denar. In kaj se godi v vsakdanjem življenju? Cene padajo od leta do leta, četudi v vijugasti krivulji, padajo pa vendar. Vrednost denarja torej raste in ne pada. Če pa vrednost denarja ne pada, oziroma cene na splošno ne rastejo, ampak padajo, odkod in kje torej inflacija in počemu strah pred njo?

Danes ni menda niti ene države na svetu, ki bi mislila na tako inflacijo, kot jo je doživela centralna Evropa v letih 1914—1920, kajti napačno je, če kdo misli, da se je inflacija vršila samo v povojnih letih. Temelj za inflacijo je bil položen že davno preje med vojno. Če bi svetovna vojna ne bila zgradila tega temelja, najbrže tudi ne bi bili doživeli inflacije v tako strašnem obsegu.

IV.

Danes so se ljudje vrgli samo na gotovino. To dejstvo je splošno znano, pa vendar ga počejo upoštevati razni strokovnjaki, specialiste in podobne veličine. Ljudje hočejo imeti denar in nič drugega. Zato so tragikomični vsi oni predlogi, ki hočejo s silo spremeniti zmrznjen kratkoročen denar v dolgoročni kapital. Počemu spreminjati vloge s silo in s pomočjo zakona v delnice in obligacije? Ali boš s takimi transakcijami zadovoljil ljudi? S takimi služijami se lahko bavijo samo teoretiški, v praksi bi pa proizvajanje takih predlogov ustvarjalo samo še večje nezadovoljstvo in ogromno propadanje narodnega premoženja. Ljudje bi take oktroirane delnice in zadolžnice ali založnice metali za slepo ceno na trg, pa magari četudi zgubijo pri tem skoraj vse, samo, da bi prišli do gotovine. Efektivni tečajni govore vendar dosti jasno besedo.

Če ljudje hočejo le gotovino in samo gotovino, potem je jasno, da je more dati samo emisijška banka in nobeni nepraktični predlogi o mobi-

liziranju terjatev. Edino emisijška banka more pri takem položaju zadovoljiti potrebe in želje vlagateljev in nihče drugi. Vsi predlogi, ki merijo drugam, niso za praktično rabo.

Treba je ugotoviti že sedaj, da pomoč emisijške banke se daleč ne predstavlja tiste nevarnosti, ki jo vidijo oni, ki se bojijo inflacije. Inflacija nastopi šele takrat, kadar jenja pomanjkanje gotovine za redni gospodarski promet. Dokler pa to pomanjkanje traja, tako dolgo ne more nihče govoriti o inflaciji, kajti ne more je dokazati s splošnim dvigom cen. Dokler torej emisijška banka ne opazi, da s svojimi emisijami plačilnih sredstev ni začela dvigati indeksov cen, tako dolgo ne more nihče govoriti o inflaciji, pa naj še tako preobrača pomen in namen plačilnih sredstev, kot so razvidna v bilanci emisijške banke.

S tem seveda še ni rečeno, da emisijška banka mora brezpogojno pomagati. Če ona hoče pomagati z novo emisijo plačilnih sredstev, mora zahtevati, da se izpolnijo gotovi pogoji, ki garantirajo stabilno vrednost domačega denarja. Emisijška banka namreč ne more sama od sebe obvladati tistih posledic, ki jih pri napačni gospodarski takiki drugih činiteljev lahko povzroči povečano izdajanje denarja.

Pogoji za pomoč emisijške banke

Glavni pogoji so med drugimi sledeči:

1. Emisijška banka ne sme posoditi novega denarja državi ali drugim javnopravnim korporacijam. Taka posojila bi se gotovo rabila za običajno administrativno reziro, ustvarjala bi se dodatna kupna moč brez primerne protivrednosti v produkciji in pomenila ne morda že inflacijo, ampak njeno možnost in verjetnost. Bila bi to posoda na dolgo dobo. Emisijške banke pa načeloma ne smejo dajati nikomur dolgoročnih posojil.

2. Novi krediti emisijške banke se ne smejo smatrati samo kot kratkoročni, ampak tudi kot izredni. Namenjeni morajo biti predvsem obnovitvi nakazilnega prometa. Tak namen in pomen mora dobiti tudi oni del eskomptnega kredita, ki je samo formalno kratkoročen, v resnici pa dolgoročen. Spremeniti ga je treba počasi v kratkoročnega.

3. Nekateri vrste moratorijev morajo sploh takoj odpasti, kar jih pa še ostane, se morajo odpraviti v najkrajšem času. Ni si namreč mogoče misliti pravilnega razvoja na denarnem in kapitalnem trgu, ako povpraševanje uživa večjo zakonsko zaščito kot ponudba. Če bi vse ostalo pri sedanjem stanju, potem je verjetno, da bi denar, ki bi ga emisijška banka posodila na novo, izginil v žepe vlagateljev, terjatve, ki bi nastale na ta način, pa zmurnile pod različnimi moratoriji. Če bi moratoriji ostali, bi bili čez nekaj mesecev tam, kjer smo danes.

4. Emisijška banka sme posojati nov denar le pod pogojem, da se začne takoj in v vedno širšem obsegu deliti denarni in kapitalni trg. Če bi se nov denar porabil za to, da oživimo staro mešanico med kapitalnim in denarnim trgom, prepleteno še z žiralnimi denarjem, potem je veliko boljše, če emisijška banka novih posojil sploh ne daje. Če bi jih dala, bi samo povrhu zacelila rano, ki bi pri prihodnji krizi, ki jo bodo ljudje gotovo še dočakali, uničila cel kreditni organizem.

5. V zvezi s četrto točko se mora takoj uvesti pod pritiskom emisijške banke, odnosno njenih novih posojil, razlikovanje obrestne mere za denarni in kapitalni trg. Razlikovanje bi moralo biti naravnost rigorozno. Nič ne de, če se upelje za denarni trg obrestna mera 2—3 odst., za kapitalni trg pa 8—10 odst. Saj imamo sedaj isto razmerje. Če se kratkoročni denar sedaj obrestuje po 4—6 odst., se vendar zadolžnice obrestujejo po 15—20

Usoda razorožitvene konference

London, 7. marca tg. V Londonu računajo s 4 možnostmi, kako bo končala razorožitvena konferenca:

konferenca: 1. da se konferenca brez uspeha odgodi za nedoloben čas, kar bi Anglija vsakorad rada preprečila, 2. da se sestavi načrt konvencije iz najpripravnijših predlogov, 3. da se konferenca odgodi, potem pa sledijo nemško-francoski razgovori o enakosti v oboroževanju in o praktičnih posledicah z ustanovitvijo nevtalnega razsodišča, 4. da se sklene dve, tri ali petletni moratorij oboroževanja, za kar se najbolj poteguje MacDonald.

Po sklepu pakta Male zveze

Praga, 7. marca tg. V smislu gospodarskega dela novega statuta male antante so se začela pogajanja med češkoslovskimi, jugoslovanskimi in romunskimi, donavskimi paroplovnimi družbami, da se določi enotno vodstvo plovbe na Donavi med temi tremi državami. Vse donavske brodovje držav male antante razpolaga s 150 parniki in 1001 vlačilem s skupno tonazo 610.512 ton. Od teh odpada na Češkoslovsko 78.306 ton, na Jugoslavijo 356.927 ton in na Romunijo 196.279 ton.

Dr. Antonov, poslanik v Ankari

Sofija, 7. marca. 1. Znani bolgarski častnik Nikola Antonov, urednik lista »La Bulgarec«, je postavljen za bolgarskega poslanika v Ankari. Dosedanji bolgarski poslanik v Varšavi G. Radev pa je prestavljen za poslanika v Bukaresti.

Osebnosti vesti

Belgrad, 7. marca. 1. S kraljevim ukazom je postavljen pri ravnateljstvu državne železnice v Ljubljani v peti položajni skupini za svetnika in šefa prometne službe v Ptuju Anton Petrovič, dosedaj svetnik iste položajne skupine v prometno komercialnem oddelku istega ravnateljstva. V prometno komercialni oddelci pa je prestavljen za svetnika Alojzij Vehovec dosedanj svetnik iste položajne skupine in šef prometne službe v Ptuju.

Vpokojeni so: Tomo Tavčar, višji davčni kontrolor 6. položajne skupine pri davčni upravi v Kranju in Anton Dolenc, davčni inspektor 6. položajne skupine pri davčni upravi v Murski Soboti. — Z odlokom pomočnika finančnega ministra je postavljen za pomočnika davčnega uradnika 9. položajne skupine pri davčni upravi v Konjicah Anton Baškovič, pomožni uradnik iste položajne skupine pri davčni upravi v Ptuju.

odst. Razmerje med obema obrestnima merama je sicer kriče, vendar bi zmanjšalo ponudbo na denarnem trgu in povečalo povpraševanje na kapitalnem trgu in na ta način počasi ustvarilo in normaliziralo oba trga.

6. Prenehati bi moralo spreminjanje kratkoročnega denarja v dolgoročno posojila po denarnih zavodih. Denarni zavodi bi morali omejiti posle za svoj račun in bolj negovati komisijsko delo. Jasno je, da bi se pri tem zaslužek zmanjšal, zato pa bi izginila dozdevna likvidnost in se na mestu nje pojavila resnična. Dolgoročni kontokorentni krediti bi morali v pretežni večini izginiti in biti zamenjani z delnicami in zadolžnicami. O novih dolgoročnih kontokorentnih kreditih ne sme biti niti govora.

7. Denarni zavodi bi morali opustiti misel, da so oni poklicani za to, da trajno finansirajo produkcijo in trgovska podjetja. To so stvari, ki jih morajo prevzeti lastniki delnic in obligacij. Tu bi morala emisijška banka zahtevati energično čiščenje bilanc, kajti tako dolgo, dokler denarni zavod ne more zadovoljiti svojih upnikov, ni upravičen, da aktivno posega v posle, ki spadajo v delokrog privatnega kapitalista. Počemu sedijo taki dolžniki na podjetjih, industrijah, nepremičninah itd. in zahtevajo zanje pretirane cene, dočim bi pri pametnih cenah dobili reflektante zanje, na drugi strani pa ne morejo spolnjevati svojih obvez do upnikov.

8. Treba je na novo organizirati kapitalni trg, dvigniti zaupanje vanj in pozitivno vero v zadolžnice in delnice. Ni pa to samo stvar države in njenih zakonov, še večje dolžnosti imajo tu podjetniki sami. Dokler bodo stvari ostale pri starem, ne bo trga za kapital, pa naj emisijška banka dela tudi čudeže.

9. Še en predpogoj je, ki se mora izpolniti, preden emisijška banka more misliti na pomoč. Obstoj namreč do neke meje nevarnost, da vlagatelji ne bodo zadržali pri sebi vse gotovine, ki bi jo dobili, ampak jo deloma tudi porabili za nakup blaga, ki prihaja iz inozemstva. Tako bi nastala lahko velika pasivnost trgovske in s tem tudi plačilne bilance, ki bi vplivala na vrednost denarja v inozemstvu. Da se ta možnost nevarnosti prepreči, je treba vsa zunanja trgovina, ki do sedaj uživa še precej liberalno obravnavanje, podvreči začasno precej strožjemu režimu. Posebno velja to za uvoz. Podčrtamo pa besedo začasno, kajti v teh stvareh ne odločamo sami, ampak tudi inozemstvo ima pri tem svojo besedo in na njegovo uvidenost smemo računati samo takrat, če ga opozorimo na začasni značaj vseh teh korakov in pokažemo pri tem še na okoliščino, da se trenutno ne moremo poslužiti drugega boljše sredstva, t. j. inozemskega kredita, kajti trenutno so razmere take, da se v praksi na to sredstvo niti misliti ne sme.

Prevdariti je treba še tole: So to samo nekateri med najvažnejšimi in važnimi pogoji, ki mora emisijška banka zahtevati njihovo izpolnitev, preden se odloči za pomoč. Izvršljivi pa niso v enem dnevu. Zato bi bila odločilnega pomena njena presoja, kdaj in kako daleč se je izpolnjeni. Da je njena pomoč dopustna. O tem se lahko razgovarjamo in prerekamo, to ima praktičen smisel. Nепotrebni pa so vsi ostali napadi na emisijško banko, ki pogosto prihajajo ravno iz tistih vrst, ki bi morale po svojem položaju vendarle nepristransko razglabljati ta problem.

Dalje ne smemo tajiti in ne smemo prezreti, da bi predpogoji ne samo obšutno zadeli interese posameznih pridobitnih krogov, ampak tudi zahtevali od njih temeljito spremembo njihovega poslovanja. Oboje pa bi bilo vezano z velikimi gmotnimi žrtvami. Kljub temu pa bi bile vse te žrtve gospodarstva popolnoma upravičljive, kajti pripomogle bi k dosegu dveh namenov, ki morata biti predpogoj zdravega gospodarstva: Prebrili bi sedanjo kreditno krizo in ustvarili bi nov kreditni trg, ki bi se obnesel tudi v bodočih krizah.

Po razorožitveni konferenci oboroževanje

Berlin, 7. marca. Ž. Iz vladnih krogov so čuje, da se bo Nemčija v slučaju, če se bo razorožitvena konferenca končala brez uspeha in če bo odgođena, zaradi svoje varnosti pričela oboroževati. Popolnoma jasno je, da bodo temu primeru Nemčije sledile tudi Bolgarija in Avstrija.

V Sremsko Mitrovico

Belgrad, 7. marca. 1. Iz belgrajskega policijskega preiskovalnega zapora so bili že snoči z brzovlakom ob 23.15 prepeljani v zapore kraljevega sodnega stola v Sremsko Mitrovico bivši narodni poslanec Janez Brodar, Jernej Vconberger, Franc Grile, Vinko Kos, Josip Loboda, Tomaž Ogrin, Peter Cerar, Alojz Ilija, župnik Matija Škerbec in Franc Gregorin.

Proces proti dr. Pernariju

Belgrad, 7. marca. 1. Danes dopoldne se je pred državnim sodiščem za zaščito države nadaljevala razprava proti bivšemu narodnemu poslancau dr. Ivanu Pernariju iz Zagreba in tovarišem. Danes je bil zaslišan dr. Ivo Pernar, ki je stopil pred sodišče s hrvatsko trobojnico v gumbnici. Dr. Pernar obtožnico razume pa se ne smatra za krivega, ker o letakih, za katere mu očita obtožnica, da jih je razširjal ni imel niti pojma. Votant Rusimir Janković vprašuje Pernarija, če mu je znano, da obstoja organizacija hrvatske revolucionarne omladine, nakar mu Pernar odgovori, da je to zvedel šele iz obtožnice.

Tudi železničar Glasenik razume obtožnico, vendar pa pravi, da ni kriv. Kot zadnje je vstopil v sodno dvorano obtoženi Paško Kaliterna, ki obtožnico razume zanika pa vsako krivdo. Ob pol ene je predsednik senata zaključil današnje razpravo in napovedal nadaljevanje za jutri zjutraj. Jutri bodo zaslišane še tri priče, nakar bo govoril državni pravnik in branilci.

Dunajska vremen. napoved: Mirno vreme, v nekaterih krajih zelo oblačno, zjutraj mraz, podnevi pa večinoma več kot 5 stopinj nad ničlo.

SCHICHTOVO JELEN MILO

upotrebljavajo

varčne gospodinje

Utemeljitev razsodbe

državnega sodišča za zaščito države v Belgradu

Belgrad, 6. marca.

Danes popoldne je bila razglašena razsodba državnega sodišča za zaščito države v procesu proti 12 slovenskim obtožencem in sicer bivšemu narodnemu poslancu Janezu Brodarju in tovarišem. (»Slovenec« je je včeraj objavil.) Za razsodbo je vladalo v Belgradu veliko zanimanje, tako v krogu belgradskih Slovencev, kakor v vsej srbski in hrvaški javnosti. Že dolgo pred napovedano uro so se pred državnim sodiščem pričeli zbirati radovedneži, ki so hoteli prisostvovati čitanju razsodbe. Straža je puščala v poslopje državnega sodišča le tiste, ki so imeli od sodišča stalne vstopnice.

Obtoženci, ki so se branili iz svobode, so prišli v poslopje državnega sodišča že eno uro pred razglasitvijo razsodbe. Polagoma so prihajali v državno sodišče sodniki, državni tožilec in kot zadnji predsednik senata dr. Bubanj. Dvorana državnega sodišča se je napolnila z občinstvom. V prvih dveh vrstah so sedeli obtoženci. Takoj za njimi so v dveh klopih sedeli domači in inozemski častniki. Izmed zagovornikov so bili navzoči: dr. Bora Prodanović, dr. Ivo Ribar, dr. Gjermanović-Rajko, dr. Ninko Petrovič, dr. Zdravković in dr. Miha Krek. Točno ob 4 je vstopil v dvorano dr. Bubanj in vsi ostali člani velikega senata, za njimi pa je prišel državni tožilec dr. Džardov. V vsej dvorani je zavladala popolna tišina. Na obrazih občinstva se je opazila izredna napetost. Predsednik dr. Bubanj je vstal in spregovoril v imenu Nj. Vel. kralja razsodbo.

Nato predsednik sede in da obtožencem znamenje, da lahko sedejo in nadaljuje:

Krivda, kazen in stroški

Državno sodišče za zaščito države razglašuje v kazenskem postopanju proti obtožencem Brodarju Janezu in tovarišem sledečo razsodbo:

Brodar Janez je kriv zločina po čl. 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi ter prestopka po § 307 k. z. ter se kaznuje po čl. 2, oddelek 1 zakona o zaščiti države ter z ozirom na §§ 31 in 62 k. z.

Umnik Anton je kriv prestopka po § 154 odst. 1 v zvezi s § 34 k. z. ter se kaznuje po tem § in po čl. 14 zakona o državnem sodišču za zaščito države z ozirom na § 62 k. z.

Strein Ivan je kriv prestopka po § 129 k. z. ter se kaznuje po tem § in po § 17 istega zakona z ozirom na § 62 k. z.

Vomberger Jernej je kriv zločina po čl. 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi ter se kaznuje po isti zakonski določbi.

Grile Franc je kriv zločina po čl. 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi in prestopka po § 307 ter se kaznuje po čl. 3, a z ozirom na § 62 k. z.

Ogrin Tomaž je kriv zločina po čl. 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi ter prestopka po § 129 k. z. ter se kaznuje po čl. 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi a z ozirom na § 62 k. z.

Ilija Alojzij je kriv zločina po čl. 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi in se kaznuje po isti zakonski določbi.

Gregorin Franc je kriv prestopka po § 307 k. z. in se kaznuje po isti zakonski določbi.

Skrbec Matija je kriv zločina po čl. 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi ter se kaznuje po isti zakonski določbi.

Cerar Peter je kriv zločina po čl. 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi in prestopka po § 129 k. z. ter se kaznuje po čl. 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi a z ozirom na § 62 k. z.

Kos Vinko je kriv zločina po čl. 3 in prestopka po čl. 307 k. z. ter se kaznuje po isti zakonski določbi.

Loboda Josip se kaznuje zaradi istega prestopka in po istih zakonskih določbah, kakor Kos Vinko.

Nadalje izjavlja predsednik: Obtoženci so nerazdelno dolžni plačati stroške sodnega postopanja. Ker so ostali obtoženci brez premoženja, izreka sodišče stroške za neizterjane proti vsem drugim obtožencem razen Janezu Brodarju, Umniku Antonu, Streinu Janezu, Vombergerju Jerneju in Skrbcu Matiji. Teh pet obdolžencev mora nerazdelno nositi vse stroške sodnega postopanja. Umnik Anton je nadalje obsojen, da plača Prešernu 1900 Din odškodnine, ki jo je slednji utrpel na razbitem kolesu in raztrgani obleki.

Za tem predsednik izjavi: Vpovedajoč olajševalne okoliščine pri Brodarju Janezu, njegovo neoporečnost, njegovo delno priznanje, njegovo številno družino, pri Umniku Antonu istotako neoporečnost, pri Streinu Janezu neoporečnost, pri Vombergerju Jerneju delno priznanje in manjšo krivdo radi manjše razvitosti v pojmovanju državnopolitičnih problemov, pri Grileu Francu, Kosu Vinku in Ogrinu Tomažu neoporečnost, lepo vedenje in delno priznanje ter razburjenost, pri Lobodu Josipu in Cerarju Petru poleg tega še to, da sta starejša mladoletnika ter Ilija Alojziju in Skrbcu Matiji delno priznanje in neoporečnost, a pri Gregorinu Francu priznanje, je sodišče vsem obtožencem dovolilo vse olajšave, ki jih dovoljuje kazenski postopek in zakon o izvršitvi kazni (custodia honesta).

Nato predsednik določa: Ker sta Umnik Anton in Strein Janez kazni z dosedanjim preiskovalnim zaporom prestala, sta oba od tega trenutka dalje svobodna. Za ostale obtožence velja, da morajo takoj nastopiti kazni, ker je ta razsodba v tem trenutku pravomočna in proti njej ni pravnega leka.

Cesa je Brodar kriv, česa ne

Nato je predsednik pričel razlagati posamezne točke razsodbe in sicer:

Pri Brodarju Janezu za delo prestopka 1a obtožnice: sodišče se ni moglo prepričati, da bi bil Brodar Janez 16. maja 1932 res vzkliknil proti kralju. Sicer obremenjuje priča Rekar Brodarja,

češ, da je res izgovoril inkriminirane besede, vendar pa temu nasprotno stoji decidirano pričevanje Prausta Franca, ki pravi, da je v dvorišču Stareta Aleša stal poleg priče Rekarja, da bi bil moral slišati vsako besedo Brodarjevo in jo je tudi slišal ter izključuje, da bi bil Brodar vzklikal: »Živijo Mussolini!« Ker je bil Praust Franc prav toliko oddaljen od Brodarja kakor Rekar, je sodišče po znanem pravilu in dubio pro reo smatralo, da to Brodarjevo kaznivo dejanje ni dokazano.

Z ozirom na točko 1 je sodišče z ozirom na pričevanje priča Molj Mihe, Dičar Franca, Dermastja Jožeta in Stareta Aleša prišlo do prepričanja, da je Brodar dne 16. maja 1932 zvečer po shodu poslancev Barleta rekel pred več ljudmi: »Prej smo zahtevali avtonomijo, sedaj pa zahtevamo več, sedaj zahtevamo federacijo, popolnoma samostojno upravo Slovenije!« Sodišče smatra te besede za dokazane po omenjenih pričah in po delnem priznanju Brodarja Janeza samega. Sodišče pa se ne more približati mnenju obrambe, da Brodar s temi besedami ni delal propagande za preureditev političnega in socialnega reda v državi, ker je sodišče prepričano, da avtonomija ne pomeni nobeno preureditev, dočim federacija pomeni preureditev državnega pravnega reda in temelja. Avtonomna enota namreč ni noben pravni subjekt in vsa njena samouprava je odvisna od volje centrale in centralnih oblasti, ki lahko avtonomijo razširjajo ali pa zožujejo, dočim je federativna enotna samostojno-pravno državno telo, čigar delokrog se ne more izpreminjati drugače, kakor le v sporazumu med federativnim upravnim telesom in državnim predstavnikom. Da je Brodar to zahteval, je razvidno iz njegovih besed, ki jih je spregovoril, ko je vstopil v hišo: Rekel je namreč, da je prišel navzočim povedati, kaj se bo v bodočnosti zgodilo, da se bodo znali ravnati. Brodar je torej prišel z namenom, da dela propagando in sicer v svesti si, da dela propagando za ureditev državnega reda. Brodarjeve besede pa vsebujejo vse okoliščine, ki jih zahteva čl. 3. zakona o zaščiti države in da ga je bilo torej obsoditi kot krivega radi tega kaznivega dejanja.

Radi dejanja pod točko 1e obtožnice je po pričah Prešernu in Molju dokazano, da je Brodar Janez v Senčurju hodil od skupine do skupine demonstrantov, da se je tam smejal, da je hujskal ljudem. Poleg tega je dokazano po pričah Rakiču, Sotlerju in drugih, da je Brodar bil resničen voditelj vseh demonstrantov v Senčurju skupaj s tovarišem Umnikom, vendar pa sodišče v tem Brodarjevem in Umnikovem ravnanju ne vidi kaznivega dejanja po čl. 1 k. z., ker je po priči Rakiču dokazano, da sta Brodar in Umnik hotela samo na vsak način preprečiti politični shod svojega političnega nasprotnika poslance Barleta in da nista imela namena z nasilnimi sredstvi nastopiti proti državnim oblastem zato, da bi spremenila politični red ali kršila javni mir in red. Radi tega je smatralo sodišče, da Brodarjevo in Umnikovo ravnanje v Senčurju ni bilo tako, da bi se ju moglo spoznati za kriva po čl. 1 zakona o zaščiti države in je sklenilo, da se oba omenjena obdolžena oprostita od tega dela obtožbe.

Ad 1d: Po pričah Prešernu in Volku je dokazano, da je Brodar ob isti priliki v Senčurju vzklikal: »Dol država, in živila republika!« ter proti kralju. Ker sta obe priči popisali vse podrobne okoliščine, v katerih je izrekel Brodar te besede, nasprotno pa se priče, ki jih je predložil obtoženec in njegov zagovornik, ne strinjajo z izpovedbami omenjenih, zato ni popolnoma izključeno, da bi bilo pričevanje Prešerna in Volkova neresnično. Vendar je moralo sodišče tema dvema pričama dati vero in Brodarja Janeza obsoditi radi teh vzklikov po čl. 3 zakona o zaščiti države oziroma po čl. 307 k. z.

Zakaj je obsojen Umnik

Umnik Anton — ad 2a: Kakor je sodišče obrazilo pri Brodarju Janezu, tako tudi glede Umnika Antona sodišče sicer verjame pričam, da je on hujskal množico na nastop proti državnim oblastem, da je množica radi njegovega hujskanja metala kamenje in polena proti orožnikom, kakor tudi iz okoliščine, da je prvi strel padel iz Umnikovega dvorišča, da je Umnik hodil od skupine do skupine. Vendar sodišče ne smatra, da so vsa ta dejanja kazniva po čl. 1 k. z., ker je tudi Umniku šlo predvsem za to, da razbije in onemogoči politični shod, ne pa, da nasilno nastopa proti državnim oblastem. Nasilno nastopanje proti državnim oblastem sploh ni dokazano.

Ad dejanje pod 2d je dokazano po priči Prešernu, da je Umnik Anton rekel skupini svojih somišljenikov: »Ubijte izdajalca, dol z njim, kolo razbijte, fanta pa ubijte.« S tem je Umnik hujskal ljudem, naj s skupnimi silami vršijo nasilje in poškodujejo tujo imovino. Radi tega je bilo Umnika Antona spoznati krivega za prestopok po čl. 154 odst. 1 k. z.

Streinove besede niso kaznive

Strein Ivan — radi dejanja pod točko 3a: Sodišče smatra, da Streinove besede: »No, fantje, ali ne bo nič?« ozirom na odgovor, ki ga je Strein na te besede dobil, niso bile nikakoli hujskanje ne za nastop proti državnim oblastem in tudi ne za kako nasilje. Tudi ostalo Streinovo ravnanje v Mengšu je tako, da iz njega ni mogoče posneti, da bi bil Strein hujskal množico. Pa tudi če bi bil Strein s temi besedami hotel hujskati množico, je dokazano, da jih je hujskal, naj napravijo nedovoljeno proslavo za dr. Korošca, ni pa z nobeno besedo in dejanjem hujskal množico za nastop proti državnim oblastem. Radi tega je sodišče Streina oprostil tega dejanja, ker smatra, da ni kriv.

Pač pa je Strein Ivan kriv, ker se ni hotel odstraniti na poziv orožnikov in se je torej s tem uprl državnim organom. Da je Strein to dejanje res zagrešil, so izpovedale priče Sirc Peter, Vidali Josip, Horn Franc, Lavrič Miroslav in Vidali Mihaela. Na podlagi teh izpovedb je sodišče Ivana Streina spoznalo za krivega.

Vomberger

Vomberger Jernej — od 4a obtožnice: Dokazano je deloma po lastnem priznanju, deloma pa po pričah Jenko Ivanu, Globočnik Ivanu, Dolinar Francu, Lapajnetu, Kernu Ivanu, Kovaču Andreju in Znidar Francu, da je Vomberger Andrej res izgovoril inkriminirane besede. Ravno tako je dokazano, da je ob drugi priliki govoril inkriminirane besede in sicer po pričah Zorman Janku, Pintarju Mihi, Zargaj Mihi in Kernu Janezu. S svojim govorjenjem je Vomberger Andrej delal propagando, da se en del države odcepi od kraljevine Jugoslavije. Sodišče ga je zato spoznalo za krivega po čl. 3 zakona o zaščiti države.

Grile

Grileu Francu je po napovedbah priči Srebota in Sotlerja dokazano, da je v Senčurju 22. maja zares vzklikal: »Živila samostojna Slovenija, živijo republika!« ter proti kralju. Vsi vzkliki so taki, da tvorijo propagando, da bi se ustvarilo razpoloženje, naj se izpremeni sedanji državni red ter naj se loči en del kraljevine Jugoslavije od skupne države. Vzklik proti kralju pa vsebuje razžalitev vladarja.

Kos

Kos Vinko — ad 6a obtožnice: Sodišče je verjelo priči Sotlerju in priči Srebota Ivanu, ki sta potrdila, da je Grile Franc zares vzklikal: »Živilo svoboda, živijo samostojna Slovenija, živijo republika!« ter proti kralju. S temi besedami je delal propagando, da povzroči pri drugih razpoloženje, da se del kraljevine Jugoslavije odcepi od sedanjega države kot samostojna država in razžalil vladarja.

Loboda

Loboda Josip — ad točka 7a obtožnice: Po pričah Reich Marija in Reich Josip je dokazano, da je Loboda Josip 22. maja 1932 vzklikal: »Živila republika!« ter proti kralju in proti dinastiji. S temi besedami je Loboda delal propagando za ločitev enega dela kraljevine Jugoslavije iz državne skupnosti in razžalil vladarja. Dejanje Lobode je izpričano poleg tega tudi po priči Žvabu Venceslavu, Johanu Alojziju in Zajcu Stanku. Najbolj pa obremenjujeta Lobodo Reich Josip in Reich Marija, zlasti ker je Reich Josip posamezne vzklike sproti zabeležil.

Ogrin in Cerar

Ogrin Tomaž ad točka 8a obtožnice: Po pričah Šeruga Franc in Beljšak Mihael je dokazano, da je Ogrin Tomaž res vzklikal: »Živilo svoboda, živijo slovenska republika!« in da se na poziv orožnikov ni hotel odstraniti iz množice. Vse to se je zgodilo dne 15. maja ob priliki manifestacij v Mengšu.

Cerar Peter ad točka 9a obtožnice: Po pričah

Vodopivcu Janezu, Beljšaku Mihaelu in Šerugi Francu je dokazano, da je Cerar Peter o priliki demonstracij v Mengšu zares vzklikal: »Živilo Korošec, živijo svoboda, živijo slovenska zastava, živijo republika!« in da se na poziv orožnikov ni hotel odstraniti.

Ilija

Ilija Alojzij ad točka 10a obtožnice: Ilija Alojziju je dokazano, da je govoril Vombergerju Jerneju v začetku maja 1932, da upa, da bo v kratkem boljše in bo postala Slovenija federativna država z dr. Korošcem kot predsednikom in da se bodo potem razmere zboljšale. Dalje, da je o priliki shoda v Primorskem 22. maja klical: »Živilo svoboda, živila samostojna Slovenija!« S temi dejanji je delal razpoloženje, da se spremeni državni red v državi ter da se loči del države iz državne skupnosti kraljevine Jugoslavije. Vsa ta dejanja so dokazana po pričah Dolšini Francu, kakor tudi po priči Smrkalj Milanu in Vudnjak Jerneju ter končno tudi po pričevanju orožnika Dražumeviča Janeza.

Zupnik Skerbec

Skerbec Matija je dne 22. maja 1932 na shodu poslancev Mravljeta vzklikal: »Živilo samostojna Slovenija, živila republika!«. Ti vzkliki so dokazani po edini priči Mravlje Milanu, ki je točno popisal, da je Skerbec vodil te demonstrante na Primskovo in da je potem, ko je orožniški narednik Dolšina razpustil shod, zavpil v dvorani: »Živila samostojna Slovenija, nasproti Mravljetu pa z nasmehom: »Živila republika!«. To pričevanje podpira tudi priča Lokar Ivan, ki je priči Mravljetu takoj po shodu povedal, da je slišal vzklikati: »Živila republika!«. Sodišče smatra, da razlogi obrambe, ki odločno odklanjajo resničnost tega pričevanja in uveljavlja zlasti tudi to, da je Janez Mravlje nemožni objekt za propagando, ker je državni poslanec, ter je bil vzklik samo zasmehovalnega značaja, niso podani, ker je bila dana možnost, da vzkliče »Živila republika!« poleg poslancev Mravljeta sliši tudi vsa dvorana.

Gregorin

Gregorin Franc ad točka 12 obtožnice: Glede Gregorina Franca meni sodišče, da njegov zagovor pri glavni razpravi, v katerem zanika, da bi bil izgovoril inkriminirane besede, ki mu jih očita obtožnica, da ta njegova izpoved ni resnična, temveč smatra, da je resničen njegov prvi zagovor, v katerem je obtoženec priznal svoje dejanje in ker ta zagovor podpirajo tudi priče Markič Jože, Cerar Anton in Konjar Ivan.

V Sremsko Mitrovico

Nato je predsednik zaključil razpravo in izjavil, da sta s to razsodbo izpuščena na svobodo Janez Strein in Umnik Anton. Obtoženec župnik Skerbec Matija je prošil za odgoditev izvršitve kazni za par dni radi ureditve poslov svoje župnije. O tej prošnji bo jutri sklepala senat državnega sodišča.

Obtoženci, ki so bili danes obsojeni pri državnem sodišču, so bili takoj po razglasitvi razsodbe odpeljeni v upravo mesta Belgrada, kjer bodo ostali do prihodnjega četrтка. Najbrže bodo odvedeni v zapore v Sremsko Mitrovico.

K dogodkom v Hudi jami

Prejeli smo:

Ob priliki redukcij rudarjev v Hudi jami so se dali v obupu in razburjenosti reducirani rudarji iz njihove družine zavesti do ostrih korakov. Ali so s tem prekršili obtožene zakone in predpise, bo ugotovila oblast.

Ker bočjevo nekateri izrabljati te nastope tako proti delavstvu, kakor tudi proti njihovi večinski organizaciji, češ, da so bili političnega značaja (glej »Jutro« od 7. marca 1933, šte. 56, stran 4) ugotavljamo:

1. Skupina rudarjev v Hudi jami je včlanjena v Jugoslovanske strokovne zveze. Slednja se ni nikoli vmešavala v politična vprašanja in zadeve. Ob vsaki priliki je poudarjala svoj strokovni značaj. Isto je s skupinami. To je tako splošno znano, da mora biti znano tudi dopisniku »Jutra«.

2. Gibanje rudarjev v Hudi jami je izključno krušnega značaja. Kdor je ob delo in ob kruh, ne bo mislil na ta ali ona politična udejstvovanja, ampak samo na to, kaj bo z njim, njegovo ženo in otroci. Zato je trditev, izražena v »Jutru« št. 56, čisto navadno norčevanje iz bede poštenega rudarja in more priti le od takih oseb, ki so pri polni skledi in ki ne vedo, kaj je borba za skorjo kruha.

3. Razburjenje bi izostalo, ako bi se vprašanje

redukcij vršilo v smislu instrukcij, kakor sta jih označila na shodu dne 26. februarja priznana in objektivna voditelja rudarjev sodrug Pliberšek in tovariš Lešnik. Če je kaj obsodbe vredno, je vredna obsodbe brezobzirnost vodstva TPD in vodstva rudnika v Hudijami.

4. Glavni obratni zaupnik Alojzij Lešnik velja ne samo med rudarji v Hudi jami, ampak tudi med rudarji v drugih revirih kot idealen, resen, pošten in objektivni voditelj. V rudarskih vprašanjih je doma, kakor malokdo. Tudi inteligent je v taki meri, da mu to inteligenco zavida marsikak takozvani izobraženeec. Da je res tako, dokazuje dejstvo, da so rudarji v Hudi jami vzgledno resno brez demagogije. Neki delavski voditelj je izjavil, da je njegov največji užitek, če pride na shod v Laško, ker ima opraviti s tako resnimi ljudmi.

5. Vse resne ljudi prosimo, da presoja položaj rudarjev objektivno; vsem tistim pa, ki jih njihov denuncijanski instinkt tako zelo prekaša, polagamo na srce, naj se obvladajo vsaj v tako važnih in resnih trenutkih, kakor je sedanja rudarska tragedija.

Jugoslovanska strokovna zveza

Trije bratci - težki atleti

Ljubljana, 7. marca.

Dva jetnška paznika sta pripeljala pred tri sodnike tri tržaške tipe, ki se klatijo okrog in žive brezskrbno na račun tretjih oseb. Vsi so male in trsaeste postave, pa prav srepega pogleda kot levi razbojnik. Od oktobra do decembra lani je bilo v Ljubljani in okolici izvršenih nebroj vlovov. Prvi obtoženec, 28 letni Emil Omerza, se je udeleževal kot tat perila v Sp. Hrušici. Pokral je raznim pericam mnogo kupa perila, tako ženskega in moškega v skupni vrednosti za 2800 Din. Drugi obtoženec, 25 letni Ernest Bischof je znan kot podstrešna podgana. Po raznih podstrešjih je vlamjal in odnašal blago, tako upok. rač. inspektorju gosp. Rajku Mlejniku staro plahto in 40 kg orehov, dr. Vrhuncu, ravnatelju TPD, pa vojaški plašč in druge stvari, dalje je poskušal vlomiti tudi pri primariju dr. Cerniču. Bischof je nakradel raznega blaga za približno 8000 Din. Tretji obtoženec, brivec Silvij Škrbec pa jima je dalj potuho in skrival nakradeno blago.

Pred sodniki so vsi trije inkriminirana dejanja priznali, pač so trdovratno tajili, da bi bil kdo vlovil pri gosp. Mlejniku. Predsednik senata gosp.

Ivan Kralj je ironično pripomnil: »Tako so se znašli trije bratci!« Seznanili so se bili v ljubljanski kaznilnici, kjer so poznani pod splošnim imenom »težki atleti«. Predsednik je vprašal drugega obtoženca, ali je vzel Mlejnikovo plahto, nakar je Bischof odvrnil v tržaški mešanici: »Ma si šem ga tieta plaht kupila od Bosanz. Ta mi ga je dala tri kufere in tieta plaht ga je bil not.« »Kaj pa z orehi?« je nadalje vprašal predsednik. »Ma si ga šem oreh kupila na plac. Ma si ga šem napravila potic. Škrbec ga ni imela nobena oreh. Nosila sem blotje v barak. Rekla šem ga, da šem vse kupila, potlej pa, da sem krala.«

Drugi obtoženec je bil silno jezen na neko pričo. Vzročil je: »Ma si ga, šimor presidente, ta je taka priča, če bi mu dala jaz 100 Din, pa bi ga pri segla, da sem mater vam ubila.«

Bili so obsojeni: Emil Omerza zaradi raznih tatvin na 20 mesecev robije in v izgubo častnih državljanških pravic za 3 leta Ernest Bischof na 2 leti in 6 mesecev robije, izguba častnih pravic za 5 let, in Silvij Škrbec na 5 mesecev strogeje zapora in 180 Din denarne kazni oziroma še nadalje ne 3 dni zapora. Vsi so sodbo po daljšem tuhtanju sprejeli.

Ljubljana

Učitelj — glad

Ljubljana, 6. marca.

Ne palica, temveč lakota je najboljša učiteljica, in kdor sit ne misli, se nauči misliti, ko je lačen. Lakota je tudi največja iznajditeljica. Dandanes, ki so na toplem, moremo skoraj reči, da še največ mislijo in tuhtajo lačni, namreč brezposelni.

Ljubljanski brezposelni so sedaj, ko je skopnel sneg, dokazali svojo iznajdljivost. Sprehajalci so te dni opazovali po pobočju rožniškega hriba, blizu Cekinovega gradu, kako majhna skupina petih oseb nekaj brska in preiskuje po tleh. Skoraj bi jih imeli za geometre, če jih ne bi izdajale njihove ubožne, zakrpane obleke, da so prav za prav brezposelni delavci.

»Kaj pa iščete tu?« jih je vprašal eden sprehajalec.

»Ne vem, kako bi rekel. Knofe!«

»Knofe?« se je začudil sprehajalec. Ni mogel razumeti. Spustil se je v razgovor z brezposelnim in po daljšem razgovoru izvedel, kakšno opravilo imajo ti brezposelni. Neračunljivo je odgovarjal brezposelni delavec, namignil mu je tudi zakaj, namreč, ker se boje ti iskalci »konkurence«. Pogruntali so, da so se tu sankali in smučali ob snegu številni sportniki. Sankači in smučarji, zlasti smučarji, se pri tem sportu radi prekučujejo — pravzaprav ne preveč radi — in pri tem jim pade včasih kakšna reč iz žepa. Morda žepni nožek, glavnik, celo kakšen dinar, pade pa le kaj, kar se v snegu ne da več najti. In te izgubljene reči in izgubljene dinarje so iskali sedaj po skopnelem snegu ubogi brezposelni. Kaj so našli, nihče ne pove, da pa se je njihov trud le splačal vsaj za njihovo pričakovanje, kaže že to, da so brezposelni prav pridno iskali ves dan in se skrbno varovali, da se jim ne bi kd oprijemli, s katerim bi morali deliti svoj bi kdo pridružil, s katerim bi morali deliti svoj najditelj.

Kaj bo danes?

Drama: »Gospa ministrica«, Red C.
Opera: »Baletni večer Pia in Pino Mlakar«, Red Sreda.

Kino Kodeljevo: Ob 8: »Dama in smaragd«, Skrajno napeta drama.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska cesta 24 in dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

**Vedno in radi priznavamo vsi:
Ribe in druge postne jedi,
ki jih želodec z lahkoto prebavi,
najbolj okusno le Slamič pripravi!**

© Z univerze. Včeraj popoldne je rektor ljubljanske univerze dr. M. Slavič pozval v univerzitetno zbornico predsednike vseh glavnih akademskih združenj k razgovoru. Sprejeto je poleg rektorja prisostvovali tudi člani akademskega senata. V svojem nagovoru je rektor zagotovil predsednikom akademskih združenj, da se rektor, dekanji, člani senata in vsi univerzitetni profesorji trudijo za popolno priznanje pravic akademskega dijaštva, za omilitenje sedanjih pogojev o šolnini in je apeliral na predsednike, naj izposlušajo pri dijaštvu polno spoštovanje sklepov univerze. Zagotovil je dijakom, da se profesorji trudijo doseči soglasje z dijaki. Apeliral pa je, naj bodo tudi dijaki sami pripravljeni biti soglasni s svojimi profesorji. Rektor je poročal dijakom tudi o nekaterih svojih intervencijah v Beogradu. Dijaki so rektorjeva izvajanja sprejeli na znanje.

© Tujski promet v februarju. Katastrofalni vpliv krize se najbolj pozna pri statistiki o tujem prometu. V dobrih letih ni bilo v Ljubljani meseca, da ne bi statistika o obisku tujcev zaznamovala obisk vsaj 5000 tujcev. Odkar pa traja poslovna in denarna kriza, pada tujski promet od meseca do meseca. Tako nizkega stanja, kakor ga je izkazoval mesec februar — ki je sicer v tujko-prometni statistiki vedno najbolj šibek mesec, ne glede na to, da ima najmanj dni, temveč sorazmerno — pa vendar nihče ni pričakoval. Ljubljano je v mesecu februarju obiskalo samo 2457 tujcev, ki so skupno plačali 5592 nočnin. Med temi tujci jih je bilo iz Jugoslavije (po večini iz Slovenije) 1852. Iz drugih balkanskih držav je bilo samo 5 tujcev. Iz Avstrije je bilo 246 tujcev, iz Češkoslovaške 83, iz Anglije 6, iz Francije 14, iz Italije 104, iz Madjarske 24, iz Nemčije 75, iz Poljske

Toraj pomnite. Le redno uživanje

„Jaffa“ pomaranč
Vam ohrani dolgo mladostno svežost in prožnost!

Vitaminski

Saj bi tega ne pisal, če bi vedel, kako bi plačal račun. Račun za operacijo. To je bilo tako. Bom prav kratak. Oni dan se je začelo silno priganjanje za surovo prehrano. Dokazi so bili na dlan in jasni: V raju niso nič kuhali, jabolko je kača »servirala« surovo (to je bolj imenitno kakor če bi »postregla« z jabolkom). Servirala celo in ne kuhano. V ledeni dobi so ljudje jedli vse surove: led in lišaj in predpotopne živali. Zato pa so tako dolgo živeli. Da so se nas dočakali! Mislim led in lišaj in predpotopne živali. Med zadnjimi so golobi, ki jih je vzel Noe v barko in ne le nikomur pečeni v usta. No, ali je treba jasnejšega dokaza, da so takrat jedli surovo?

Huni so bili že pokvarjeni; pokvarjeno je bilo tudi meso, na katerem so jezili. To ni bilo nič več surovo in ne kuhano. In smrdele je, smrdele, da so vsi vitamini zbežali.

Zato jih je bilo konec! Hunov in vitaminov. Vitamini so prilezli na dan šele po vojni. Ljudem so se zagrnile konzerve in pogrnili so, da ni v njih vitaminov. Vitamini so nevarni. Zadnjič je eden padel z mize in se je razpočil. Bil je debel in poln vitaminov. Tisti, ki je padel. Namreč človek. To je dokaz za nevarnost vitaminov.

Čudite se tem dokazom, toda ti in takšni dokazi so zdaj v modi. Tega so krivi samo vitamini, ki so tudi v modi.

Pa me je ščipalo. Tam, kjer imamo po navadi slepič. Toda zdi se mi, da sem nekoliko preskočil.

Ne, moja najstarejša hči, tista, ki ima maturo iz kuhanja in uči gospodinjstva, koliko naj vzamejo tega in onega in še popra in česna in gumija in anilina ali kaj, če hočejo imeti tople sladolede, ta se je v naši hiši vrgla na surovo prehrano. Da je to mo-

20, iz drugih evropskih držav 19, iz Severne Amerike 8 in končno še en tujec iz Afrike (iz Egipta). Nobenega tujca pa ni bilo v Ljubljano iz Južne Amerike, iz Azije, iz Avstralije in Oceanije. Vseh inozemskih tujcev je bilo samo 605. Med inozemci jih je bilo po postu v Ljubljani 403, drugih obiskovalcev pa 202. Med Jugoslovani pa je bilo poslovno v Ljubljani 1012 tujcev, drugih 840. Inozemci so plačali skupno 1378 nočnin, Jugoslovani pa 4214. Statistike vsakega meseca čimdalje bolj dokazujejo, da počasi usiha važen vir narodnih dohodkov, namreč tujski promet.

© Tovarna pornografije odkrita. O zaplembi 600 ogledal, na katerih je bila kliširana gusna reklama, nam poroča očividec naslednje: Dne 6. marca so pri pregledovanju blaga, ki ga pregledujejo dohodarstveni pazniki na glavnem kolodvoru, ugotovili tudi to grdo svinjarijo. Seveda je eden izmed paznikov dotičnega gospoda takoj prijavil policiji, ki je potem storila svoje. Toliko resnici na ljubo.

© Poskusen samoumor. Včeraj popoldne so bili reševalci izkoriščajo v Florijansko ulico, kjer se je obesil neki starjši mož. Pomoč reševalcev pa ni bila potrebna, ker so domači samomorilnega kandidata sami ob pravem času odvezali in ga tako rešili smrti.

© Modne hlače — pumparce dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

III Torej samo »U. F. c.«. Še ta teden se odkrije tajnost »U. F. c.«. Vsi boste vedeli, III v prvi vrsti drage dame, kaj je »U. F. c.«

Kamnik

Proti prosjačenju šoloobveznih otrok. Vedno bolj se širi pri nas prosjačenje šoloobveznih otrok, katere starši izkoriščajo v svoje namene. Na ta način se otrok že zgodaj navadi postopanja in brezdelja ter mržnje do šole, čemur se pogosto pridruži še nagnjenje do kraje. Vse to vpliva skrajno neugodno na otroško moralo in napredek v šoli. Nekateri kamniški meščani so v svoji požrtvovalnosti sprejeli več revnih šoloobveznih otrok na brezplačno hrano, nekaterim pa nudi pomoč tudi mestna občina. Proti staršem, ki pošljejo svoje otroke okrog na beračenje, pa bo morala oblast najstrožje nastopiti, ako se hoče za bodočnost obvarovati sitnosti in nepotrebnega dela, katerega ji bo povzročila taka mladina.

Koliko je široka struga Nevljice? Svojas smo poročali, da je oblast izdala naredbo, po kateri morajo posestniki travnikov ob Nevljici nad kopališčem posekati vse drevje in grmovje. Naredba je naletela na splošen odpor, ker je drevje nasajeno pač zato, da brani obrežje pred razdiralno silo narasle vode. Po pregledu zemljiške knjige se je ugotovilo, da je struga Nevljice široka od 11 do 18 metrov, v resnici pa je zdaj širina te struge komaj od 5 do 8 metrov. Toliko so posestniki v teku zadnjih desetletij skrčili strugo in povečali svoje zemljišče proti vodni strugi.

Trbovlje

Škoda, da ni res. Zadnje dni se je raznesla po Trbovljah vest, da je minister dr. Kramer telefoniral na občino, da bo država povisala odjem premoga od TPD za 4000 ton mesečno. Ta količina ni sicer posebno velika, a nekaj bi le bilo. G. župan je potrdil, da je res dobil tako obvestilo. Ko pa so delavski zaupniki posredovali pri centrali TPD v Ljubljani v svojih zadevah, so pa zvedeli, da tam ni ničesar znanega o novih ali celo povečanih naročilih. Centralni ravnatelj je celo izjavil, da bo odpuščenih 2000 delavcev, če se odjem premoga od države v najkrajšem času ne uredi.

Novi grobovi. Zadnji čas so umrli: Strnad Marija, žena delavca, stara 76 let; Čekada Jožef, čevljarji mojster, 70 let; Simončič Barbara, vdova, 81 let; Vizovšek Marija, žena rudarja, 61 let; Petelinšek Katarina, žena posestnika na Ojstrem, stara 50 let; Janežič Ivan, rud. poduradnik, star 58 let; Kirm Barbara, vdova, stara 70 let; Polanc Matilda, žena rudarja, stara 32 let. Otroci pa so umrli: Knaflitsch Rudolf, Volaj Drago, Bačnik Zvonko, Senica Karl, Urbaj Milan, Topole Matilda. Svečila jim večna luč, preostalih pa naše sožalje!

Proračunska seja na občini bo drugi četrtek, 16. t. m., popoldne.

Sv. Andraž v Halozah

Poročila sta se Janez Vindiš iz Skorešnjaka in Marija Milošič. Oba sta iz uglednih krščanskih družin. Nevesta je bila zvesta članica Marijine družbe ter se je pridno udeleževala tudi na svetnem polju. Oba, ženin in nevesta, se odlikujeta po svoji pridnosti in delavnosti in sta svojim staršem skrbno in vztrajno pomagala pri domačih in poljskih delih. Novoporočencema želimo v novem stanu vso srečo, zadovoljstvo in obilo božjega blagoslova.

derno in se vitamini ne preženo.

Rekel sem, da bi poizkusili. Računal sem, da sta seno in slama cenejša od moka in tudi bolj zažlesta. Da bi poizkusili najprej, recimo, z otavo, ki je mehkejša in jo jedo še svinje, ki imajo kljub temu špeh.

Dobro, z otavo! Ne rečem, jaz sem jo otepel za dober kos tako kakor droben janček. Za silo je šlo. Če ne bo hujskega, bomo tudi to prebavili. Trebuh se mi je sicer strašno širil in napihaval. Toda, če se mora biti, naj pa bo!

Prvi dan, drugi dan, tretji dan!

Presneto, sem dejal, to bo pa nekaj! Pri tem bom shajal še z uradniško plačo. Toda tretji dan sem hotel po kosilu kakor običajno leči in sem res legel, da bi zadremal. Kako pa! Komaj sem legel, se mi je že privaril po goltu nazaj svaljek otave in zobje so šli kar sami križem. Sem pa tja, sem pa tja. No, ali je to kaj takšnega? Samo spati nisem mogel. Prežvekoval sem na vso silo. To mi ni bilo všeč. Jaz bi bil rad spal. S silo sem prekinil to neprostočno delovanje.

Zvečer me je pa začelo strašno ščipati in klati. Tam, kjer je po navadi slepič.

Tipal sem in tipal. Da, prav tam!

Vzel sem klobuk, poljubil otroke in rekel ženi:

»Lahko noč!«

»Da boš do večerje doma!« mi je zavpila.

»Danes bomo surove kolerabe!« je rekla moja hči, tista, ki ima maturo iz kuhanja in ima od surove prehrane vrst dolg že kakor žirafa. Naj mi ne zameri, meni se zdi, da ji je vrat zrastel, ker trga češnjevo listje.

Jaz pa klobuk na oči in naravnost na tisti odelek, kjer zbirajo slepiče. Ne v muzej, v bolnišnico!

Doktorji so zmajali z glavo in rekli, da je vse podobno slepiču. Naj se nič ne boim. Enega bo konec, ali mene ali slepiča!

Maribor

© Cirilo-Metodov zbor iz Zagreba priredi pod vodstvom svojega prvega dirigenta Borisa Komareškega tudi v Mariboru svoj koncert. Zbor, ki je po odbranosti in šolanju svojih članov posebnost zase, goji izključno vzhodno-cerkveno in duhovno pesem. V kratkem času svojega delovanja je z neumornim trudom in brezprimerno požrtvovalnostjo svojih članov dosegel uspehe, ki jih je priznala tudi najstrožja kritika. Ob priliki evharističnega kongresa v Sarajevu je pel trikrat v razprošani dvorani. V Zagrebu si je že s svojim prvim nastopom pridobil publiko. S prvim svojim nastopom med Slovenci, ki je bil zadnja sobota v Ljubljani, si je zbor svoj sloves še bolj utrdil. Opozorjamo na ta zanimivi in umetniški koncert, ki se vrši v soboto točno ob 8 v dvorani Union.

© Pred važnimi izpremami na magistratu. Kakor doznavamo, je vložil ravnatelj magistratnih uradov g. Köchler radi boleznj prošnjo za upokoje. Mestno magistratnega ravnatelja bo s tem izpraznjeno. V odsotnosti obbolelega ravnatelja Köchlerja vodi še dalje robo ravnateljske posle obrtni referent mag. svetnik Rodošek.

© Upravni odbor. V petek, dne 10. t. m. se sestane upravni odbor mariborske mestne občine k svoji redni seji.

© Stražarji našega Jadrana. V ponedeljek zvečer se je vršil v lovski sobi hotela Orel redni občni zbor mestnega odbora Jadranske Straže. Vodil ga je predsednik dr. Rapotec, ki je v svojih besedah naglašal potrebo čim intenzivnejše pritegnitve mladine v vrste jadranskih stražarjev. Obsirno in zanimivo tajniško poročilo je podal Janko Pirč. Mariborska mestna organizacija šteje 400 članov, pomladke pa 1700. Podružnica je priredila več uspešnih predavanj, ki jih bo v bodoče še izpopolnila, tako da se bodo vršila vsak prvi ponedeljek v mesecu. — Mestni odbor vrši intenzivno propagando za naš Jadrant ter izvršuje važno nalogo v tujsko-prometnem oziru. Prireja tudi ekskurzije članstva in mladine na morje. O finančnem stanju društva je poročal blagajnik Silvo Rode. Polozaj je zadovoljiv. Poročal je še gospodar ravnatelj Ajdišek in funkcionarji nadzorstva, nakar so sledile volitve. Izvoljeni odbor se je takoj naslednje konstituiral: Predsednik dr. Rapotec, podpredsednik prof. Šaršon, tajnik Pirč, blagajnik Rode, gospodar rav. Ajdišek, odborniki: kapetan Golob, gospe Lavrenčič in Armancini, prof. Šeunig, Sila, Gorup in Bevk, inž. Domicelj in carinik Rozek. Predsednik nadzornega odbora je rav. Kadunc, odborniki: prof. Cotič, poštni kontrolor Karis, g. Samec in Herma Bračičeva.

© Smrt vrliga moža. Zopet je smrt zasekala veliko vrzel v vrste naših zavednih mož. V Svedini je 7. marca umrl po dolgem in mukopolnem trpljenju, previden s svetimi zakramenti, gospod Jožef Jamšek. Rajni je bil eden izmed tistih srečnih mož, ki se ni nikdar sramoval javno pokazati svojega verskega in narodnega prepričanja. V tem duhu je vzgojil tudi svoje otroke, ki se vsi marljivo udeležujejo prosvetnega in verskega življenja. Sin Pavel študira na ljubljanski univerzi medicino. Blagemu pokojniku naj bo ohranjen časten spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

© Smetanova ulica — Orožnova ulica. Te dni je pričel mestni gradbeni urad z gradnjo nove cestne veze med Smetanovo ulico in Orožnovo ulico. Delo se je pričelo v podaljšku Smetanove ulice pri Nassimbenijevi žagi ter se bo nadaljevalo preko Vrbanove ulice, vrtov in dvorišč do Zidanškove hiše. Zaenkrat se vršijo samo pripravljalna dela, takoj ko bo odobren kredit, pa se prične cestna dela; obenem se bo podrla Zidanškova hiša, tako da bo še letos ustvarjena tako zaželjena zveza Smetanove ul. z mestnim središčem.

© Regulacija najemnin v občinskih hišah. V tekočem mesecu se sestane poseben odbor občinskega sveta, ki bo reševal mnogoštevilne prošnje za regulacijo najemnin v novih občinskih hišah v Smetanovi ulici. Najemnine bodo določene na novi podlagi ter je verjetno, da bodo nižanje.

© Nova pridobitev »Pedagoške centrale«. Iz skromnega krožka se je razvila tekom zadnjih let v Mariboru krepka institucija »Pedagoška centrala«, ki se peča z novodobnimi vzgojnimi in šolskimi problemi ter je v tem oziru dosegla že mnogo uspehov. Pedagoška centrala si je osnovala bogato strokovno knjižnico, ki je sedaj dobila primeren prostor v državni učiteljski šoli. V slavnostni dvorani tega zavoda je urejena knjižnica skupaj s čitalnico. Sinoci se je izvršila slovesna otvoritev čitalnice in knjižnice. Zbrala se je ob tej priliki poleg šolskih strokovnjakov tudi druga odlična publika. Iktrati se je vršilo predavanje ravnatelja Kadunca o Masayku-državniku, filozofu in pedagogu.

© Želje mariborskih mesarjev. Z ozirom na številne vesti v javnosti, da se bo premetel mesarski trg z Glavnega trga drugac, je vložilo vodstvo mariborskega Združenja mesarjev na

mestno načelstvo vlogo, v kateri sicer pozdravlja premetitev mesarskih stojnic z dosedanjega neprimernegega prostora, zahtevajo pa, da ostane mesarski trg v neposredni bližini zelenjadnega in sadnega trga. Mesarski obrtniki, ki posedujejo samo stojnice, bi bili s premetitvijo v večjo oddaljenost od Glavnega trga občutno prizadeti, ker bi izgubili mnogo odjemalcev.

© Gostovanje Hansi Niese. V ponedeljek je gostovala v mariborskem gledališču znana dunajska igralka Hansi Niese s svojo skupino, s katero se nahaja na turneji po naši državi. Gostje so vpriporili šaljivi igrokaz »Ukročena trmoglavka«. Gledališče je bilo razprodano.

© Boben v mestu in okolici. Dne 14. aprila bo na mariborskem okrajnem sodišču dražba nepremičnin zem. knjiga k. o. Pobrežje, vl. št. 159. Cenilna vrednost je Din 138.490, najmanjši ponudek Din 69.245. — Dne 7. aprila bo istotam dražba nepremičnin zem. knjiga k. o. Rdeči breg polovica vl. št. 97. Cenilna vrednost je Din 139.158.60 najmanjši ponudek je Din 92.775.

© Smrt kosi. V visoki starosti 80 let je umrl v Slovenski ulici 36 vpokojeni železniški strojevodja Ivan Kuscher. Blagega pokojnika pokopljejo danes popoldne ob 4 iz trtvašnice na mestnem pokopališču. — V bolnišnici je ugrabila smrt 46 letno kuharico Marijo Vauhnik. Pogreb blage rajnice bo danes popoldne ob pol petih na mestnem pokopališču. Naj počivata v miru, žalujočim naše sožalje.

© SSK Maraton. Današnji redni trening plavalne sekcije odpade.

© Radi žebila — v rakev. V Dražencih so našli 69 letnega posestnika Ivana Pešca zjutraj v postelji mrtvega. Preiskava je ugotovila zanimiv in nenavaden vzrok smrti. Iz postelje, v kateri je Pešec spal, je štel pri zglavju oster in dolg žebelj. Ponoči je v nemirnem spanju udaril Pešec ob žebelj s tako silo, da se mu je zaril v lobanjo ter je nastopila smrt radi krvavitve možganov.

© Borza dela za inteligenčne poklice in tajništvo Zveze mladih intelektualcev ima odsej poslovne ure trikrat tedensko in sicer v ponedeljek, sredo in soboto od 14. do 16. ure v palači Delavske zbornice, Sodna ulica 9-III. Izven teh dni naj se zainteresirani le v izrednih nujnih slučajih obračajo na sledeča naslova: Sone Sabina, Sodna ulica 14-III (podpredsednica in zastopnica za dekleta) ter Segula Pavle, Krekova ulica 14-III. (predsednik Zveze).

© Gasilski četovodja požiha svojega načelnika. Zadnje čase ima mariborsko okrajno sodišče kar naprej opravka s samimi požigali. Skoro vsi dosedanjí obsojenci so bili dedno-obremenjeni ljudje, ki so požigali v neki zločinski strasti in dostikrat niti niso bili v polni meri odgovorni za dejanje. Cisto drugačen pa je bil slučaj, ki se je obravnaval pred malim senatom včeraj. Skoro edinstveno je, da poskuša zažgati četovodja gasilnega društva pri načelniku istega društva, in sicer, kakor navaja obtožnica, iz oblastiljenosti in častiljublja. Obtoženi Žaks Franc je 53 let star posestnik iz Podgorja. Obtožnica mu očita, da je dne 10. januarja 1933 zaniel v Podgorju ogenj v gospodarskem poslopiju posestnika Zemljica Antona. Omenjenega dne so delali v Turnišču obračun gasilske veselice, ki se je vršila v nedeljo, 8. januarja. Pri obračunu sta bila navzoča tudi načelnik gasilnega društva Alojz Zemljčič in pa četovodja Franc Žaks. Oba sta odšla istočasno iz gostilne proti Podgorju ter sta se ločila pri Zemljčičevem domu. Ko se je Zemljčič spravil k počitku je opazil, da se v njemu streha stanovanjskega in gospodarskega poslopja, ki je iz slame. Naglo je skočil iz hiše ter se izkazal za dobrega gasilca, ker se mu je posrečilo ogenj pogasiti ter obvarovati sebe škodo, ki bi presežala gotovo 100 jurjev. Ogenj je zaniel v strehi obtoženi Žaks, ki ga je Zemljčič našel v bližini gospodarskega poslopja; krivdo je na mestu priznal, prosil pa je Zemljčiča, naj ga ne prijavi. Tudi pred sodiščem je priznal, trdil pa je, da je bil tako vinjen, da ni vedel, kaj dela. Ne spominja se, da bi bil v takratni žalilcu v slamo. Priče so izpovedale, da bi bil rad obdolženec prvi v občini in v gasilnem društvu pa je dejanje izvršil radi častiljublja in oblastiljenosti. Obsojen je bil na leto dni zapora, pogojno za 5 let.

© Na kljuko se je obesil. Razburljiv dohodek so čneli včeraj v tovarni Teksta na Teznu. Na stranišču je našel neki delavec na kljuki obesnega 20 letnega nastavljenca tovarne Ivana S. Nagloma je snel obesnega z vrvi ter prikladal tovariše, ki so ga spravili z ribanjem in umetnim dibanjem zopet k zavesti. Poklicana je bila reševalna postaja, ki ga je prepeljala na njegov dom.

© Iz rane na roki izkvravel. V Framu so se v vinočnu sporekli. Illapec Franc Matjašič je dobil udarec z nožem v roko. Rana sama ne bi bila nevarna, če ne bi rezilo presekalo žile. Tako pa je Matjašič izkvravel in umrl. Še predno je dospela poklicana pomoč iz Maribora, ker mu nihče ni mogel ustaviti krvi.

da mi računijo, kolikor hočejo, ali me pa vtaknejo v špirit.

Kdaj ste pa slišali, da krava pije špirit! Zato moram plačati operacijo! S svojo uradniško plačo! Zdaj pa imam dobiček radi tiste otave! Presneti vitamini, da bi jih vsaj mogel pregnati s kakšnimi konzervami. Prosim vsaj za prazne skatle. Tak ropot bom napravil, da se bo od vročine še solata skuhala.

Peter Volek.

Marčeva »Mladika«

Marčeva »Mladika« je posvečena enemu najtežjih in najbolj sodobnih vprašanj — brezposelnosti, o kateri je lepo spregovoril v uvodniku Poglednik z besedo, a Pengov s liko. V nadaljnjem se pa nadaljuje Bučarjeva povest »Čez steno«, ki utegne postati morda eno najlepših del naše turistične literature. Pripravevanje je živo, dejanje razgibanost, le včasih nekoliko prisiljeno. Prav iz današnje Ljubljane je pa zajeta globoka, socialna Magajnova novela »Pod mostom«. Lepo delo je tudi »Drečje«, ki ga priobčuje Bogdan Kozak (Le kdo je ta Bogdan Kozak? Očitno gre za psevdonim). — France Stelč nadaljuje razpravo iz svoje stroke »Kje smo s cerkvenim slikarstvom«. — J. Sediv piše o zgodovinskem in današnjem Beogradu, dr. Janez Plečnik v poljudnoznanstveni razpravi »Iz anatolije« govori o vsiljeni prebavi. — Prav tako se nadaljuje zanimiv Akerjev roman »Ljubez in dolžnost«, ki ga prevaja J. Kotnik iz francoščine. — Poglednik podaja nekaj kritike iz Narodnega gledališča v Ljubljani. Sledijo ocene novih knjig, omenili bi zlasti Vombargarjevo »Vodo« in »Vrtnitev« (Pogačnik). V poglavju, ki je posvečeno družini, imamo lepe, poučne članke: Zdravstvena vprašanja za družino in dom (dr. Malka Šimec), dalje: »Kako si starinsko kuhinjo sodobno uredimo«.

Dnevna kronika

Kalendar

Sreda, 8. marca: Kvatro. Janez od Boga, spoznavalec.

Novi grobovi

† V Ljubljani je po kratki mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal gospod Josip Podreberšek, policijski nadzornik. Vse svoje življenje je bil zvest krščanski mož in zaveden Slovenec. Bil je splošno priljubljen in spoštovan, posebno pri svojih stanovskih tovariših. Naj mu Bog podeli večni mir in pokoj! Žalujoci soprogi in otrokom naše globoko sožalje!

† Frane Pregl. V ponedeljek popoldne ob 17 je umrl v Kamniku v 65. letu starosti upokojeni železniški uradnik g. Frane Pregl. Pokojni je bil rojen v Gradcu in je bil še nedavno pristojen v Vipavo, odkoder izhaja tudi njegov rod. Vstopil je v službo k železnici in je služboval dalj časa v Ljubljani, nato pa 13 let v Trstu. Po prevratu se je preselil v Kamnik in je kot nadprednik in kasneje železniški revizor prevoznik skoraj vse proge v Jugoslaviji. Bil je dolgo vrsto let zvest naročnik »Slovenec«. Kot mož blagega srca in plemenitega značaja je bil povedo splošno priljubljen. Zapuščajoč žalujočo soprogo in 5 sinov ter 2 hčeri, katerim je bil vedno skrben in dober oče. Pokopali ga bodo danes, v sredo, popoldne ob 16 na kamniško pokopališče na Zalah. Pokoj njegovi duši, žalujočim naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je umrl g. inž. Zdenko Skalik. Njegove zemске ostanke bodo prepeljali v Smihel pri Novem mestu in jih na tamkajšnjem farnem pokopališču pokopali v četrtek ob 3 pop. Blag mu spomin! Žalujoci naše iskreno sožalje!

† V Zagrebu je po kratki bolezni nenadoma umrl g. dr. Leo Lemež, asistent otroške klinike v Zagrebu. Pokopali ga bodo danes ob 4 popoldne na Mirogoju. Blag mu spomin! Žalujoci naše globoko sožalje!

Osebnosti

— Za sodnika apelacijskega sodišča v Ljubljani sta imenovana dr. Milko Krajnc, sodnik 2. st. sodišča v Ljubljani in Leopold Vičar, sodnik okrožnega sodišča v Celju.

— Premestitve v železniški službi. Premesteni so: uradnika VIII. položajne skupine: Lavrenčič Gabrijel, prometni uradnik z Rakeka na Zidani most; Pšenčnik Anton, prometni uradnik, iz Maribora glav. kol. za šela postaje Rače-Fram; IX. položajne skupine: Hodelj Anton, official iz Litije v Novo mesto; X. položajne skupine: Rižnar Alojzij, pom. vlakovodja, iz Murske Sobotne v Celje; uradniški pripravnik: Ahlin Stanislav iz Logateca v Zidani most; Požar Herman iz Čakovca na Rakek; Podgoršek Martin iz Rajhenburga v Celje; Jordan Dragomir iz Zagorja v Litijo; zvanikičnik I. kategorije: Sodja Janez, prometni zvanikičnik, s postaje Jarše-Mengeš v Medvode; Miculinič Ciril, prometni zvanikičnik, iz Medvoda v Jarše-Mengeš; zvanikičnik II. kategorije: Kotnik Franc, desetar, iz Maribora glav. kol. v Zagorje; Skok Filip, popisovalec voz, iz Maribora glav. kol. v Celje; Jevšvar Janez, zavarč, iz Maribora glav. kol. v Celje.

— Izpit so napravili za čin aktivnega sanitetnega majorja kapetan I. razreda dr. Ljudevit Dež; za čin akt. peh. kap. II. razr. poročnik Dragutin Solar, Jakob Blažon, Anton Novak in Rudolf Primorac; za čin akt. topniškega kap. II. razr. poročnik Franjo Tušar in Aleksander Delini; za čin akt. inž. kap. II. razr. poročnik Milan Kosec, Milan Pozder in Stanislav Bauer in za akt. nižjega vojnega uradnika II. razreda ekonomske stroke nižji vojni uradnik III. razreda Mirko Plavec.

Ostale vesti

— Zborovanje kamnosekov in vrtnarjev. V ponedeljek 6. t. m. popoldne se je vršilo dobre tri ure trajajoče zborovanje Druženja kamnoseških mojstrov v Ljubljani. Predsednik gosp. Alojzij Vodnik, kamnoseški podjetnik v Ljubljani, je pozdravil iz raznih krajev dole delegate, dalje tajnika Zbornice Toi dr. Pretnarja in zastopnika okrožnega odbora gosp. Filipa Pristoua. Občni zbor Druženja je vzel na znanje poročila odborovih funkcionarjev. Dr. Pretnar je kratko referiral o pomenu novega obrtnega zakona in o vprašanju bolniškega zavarovanja obrtnikov, zlasti o vprašanju starostnega zavarovanja. Občni zbor je sklenil odposlati trgovinskemu ministru posebno brzojavko, v kateri zahteva izpremembo predpisov zakona o delavnicah z ozirom na gradbene obrate, dalje brzojavko poudarja zahtevo po enotni zbornici za trgovino, obrt in industrijo. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor a predsednikom gosp. Vodnikom na čelu. Druženje obsega osemletje dravske banovine in šteje sedaj 58 članov.

— Zemeljske bakterije in rodovitnost zemlje. »Kuharica« itd.

To bi bil le bežen, sub pregled naslovov, vendar smo pa danes lahko ponosni na »Mladika«, ki je brez dvoma najlepši in najvišje stojič list, ki bi ga morala imeti vsaka slovenska družina. Žal, je pa danes med ljudstvom že toliko tiste smrdelice, »moderne«, zlagane literature, da »Mladika« še nima mesta, katero ji po vsej pravici gre. Zato: Ven a tujim, umazanim blagom, imamo sami dovolj lepega in dobrega! Morda se komu zdi te besede odveč, ampak temu bi rekel samo to: Pojdi med ljudi, tudi na deželo, tudi v kmetstvo hišo, in boš videl, kaj vse mora naš človek v današnjem času čitati, s čim ga pitajo, da bo postal »moderen«, »kulturni«, »izobražen«!

Adresar za biografskim podatcima o našem narodu u Južno Americi. Sastavio Josip Subašić. U Buenos Airesu koncem 1932. — Casnikar Subašić, ki stalno biva v Buenos Airesu, je zbral po abecednem redu nad 5000 naslovov onih naših ljudi, ki stalno bivajo v Južni Ameriki (Argentina, Brazilija, Chile, Uruguay, Peru in Bolivija). Pričujoči Adresar ni le zato važen, da nam pokaže, koliko naše krvi je raztreseno po prostiranih južno-ameriških državah, marveč predvsem zato, da vzdržuje vezi med stari in novo domovino. Tudi vidimo, kako na visoke položaje so se povzpeli nekateri naši ljudje. Gotovo bo dobro urejeni Adresar v dobro uporabo vsem trgovcem, bankam in ostalim gospodarstvenikom, ki imajo kakršnekoli vezi s čezmorsko zemljo. — Tu moramo omeniti, da se za podoben adresar zavzema že daleč časa P. Kazimir Zakrajšek, v katerem bi se zbrali naslovi vseh Slovencev Severne in Južne Amerike, kar bi bilo seveda velikega pomena za poznavanje domovinske ljubezni tudi onih, ki so zagrenjeni in prevarani ter ne verujejo več v domovino. Lubašićev »Adresar« (ki ima poleg hrvatskih tudi slovenske priseljence) stane 50 Din, a se naroča v Učiteljski knjigarni v Ljubljani.

Živahna je bila tudi debata o cementarski stroki. Prav v tem pogledu je bila na zboru poudarjena zaščita kamnoseške obrti napram cementarski. — V nedeljo popoldne pa je bil v Ljubljani redni občni zbor Druženja vrtnarjev in izdelovalcev vencev. Za zbornico je občni zbor vrtnarjev pozdravil gosp. Kocce, za okrožni odbor gosp. Filip Pristou. Tudi vrtnari pod predsedstvom načelnika gosp. Ivana Šimenca so razpravljali o vseh svojih perečih stanovskih vprašanjih in o obrtnih predpisih. Druženje vrtnarjev šteje 48 članov. Vrtnari so ostro nastopili proti šušmarjem, zahtevali so nedavno, da bi se umetno vrtnarstvo uvrstilo v rokodelsko obrt. Akcija žal ni uspeša.

Torej samo »U. F. c.«. Še ta teden se odkrije tajnost »U. F. c.«. Vsi boste vedeli, v prvi vrsti drage dame, kaj je »U. F. c.«.

— Razpis. Kraljevska banska uprava dravske banovine razpisuje pismeno ofertalno licitacijo za dobavo mesa in mesnih izdelkov ter slanine, mleka in mlečnih izdelkov, specerjskega in kolonialnega blaga ter hišnih potrebin za dobo od 1. aprila t. l. do 31. marca 1934 za splošno bolnišnico v Mariboru; za javne bolnišnice v Celju, Murski Soboti, Slovenj-gradu in v Brežicah; za žensko javno bolnišnico v Novem mestu; za javno bolnišnico in banovinsko hiralnico v Ptuj; za banovinsko hiralnico v Vojniku; za banovinsko zdravilišče na Golniku; za gluhomemnico in za banovinski dečji dom v Ljubljani; za banovinski dečji dom v Mariboru in za zavod za slepo dečo v Kočevju. Licitacija se bo vršila 10. t. m. ob devetih v upravnih pisarni navedenih zavodov za vsak zavod posebej. Pogoje in navodila za udeležbo pri licitaciji dajejo interesentom uprave zavodov.

— Reja koz in ovac. Društvo Živalica v Ljubljani je priredilo predavanje o reji koz in ovac. Predavatelj g. Kristof je predložil rejcem pomen reje koz in sedanjih gospodarskih stiski, zlasti za manj imovite in brezposelne, da si preskrbe potrebno mleko za otroke. Pri razgovoru je bilo ugotovljeno, da reje samo v bližnji okolici nad 150 koz, vendar daje večina koz le malo mleka. Da se mlečnost koz zboljša, je potrebna obnovev plemenskih živali izbranega mlečnega potomstva. Društvo bo rejo koz pospeševalo z vsemi danimi sredstvi; preskrbovalo bo članom rejcem plemenske živali, podpiralo rejo kozlov in skrbelo za mladi naraščaj s skupno poletno pašo. Prirejalo bo skupne razstave. Prvo razstavo izbranih plemenskih koz in ovac z lepimi nagradami priredi že na letošnjem jesenskem vseletju. Poleg živali bo razstavljeno vse, kar ima zvezo s to rejo. Konstituiral se je tudi osek za rejo koz in ovac in sicer tako-le: g. Kristof, načelnik, g. Trobešek, tajnik, člani gg. Rožanc, Strukelj, Anžin, Kosmač, Babnik in Kovač. Osek je sklenil, da priredi predavanja o reji koz in ovac na jesenih, Kropi, Kranju, Trbovljah, Hrastniku, Zagorju, Celju, Mariboru, Kočevju in še drugih krajih, kjer se zanimajo za to rejo. Vsa tozadevna vprašanja pošiljajte v društveno pisarno Živalice v Ljubljani, Sv. Petra c. 60.

— Za osveženje krvi pijte skozi nekaj dni vsak dan zjutraj čašo naravne »Franz-Josef-grenčice! Po mnogih zdravniških predpisih »Franz-Josef-voda« urejuje delovanje črev, krepi želodec, zboljšuje kri, pomirja živce in povzroči tako splošno dober počutek in jasno glavo. »Franz-Josef-grenčica« se dobiva v lekarnah, drogerijah in v specerijskih trgovinah.

— Uspešen lov na divje prešiče. Preteklo nedeljo so v Jurklostru napravili velik lov na divje prešiče. Poleg domačih lovcev so prišli tudi lovci iz Laskega in Trbovelj. Posrečilo se jim je ustreliti dva velika eksemplarja. Enega je podrl g. Jože Ravtar, graščinski logar iz Zaloge, drugega pa g. Adolf Pfefferer, gostilničar pri Gradu. Prvi je tehtal 90, drugi pa 148 kg. — Nesreče. V Donjašah je pred dnevi padel po stopnicah 76letni Marko Rus in dobil notranje poškodbe. Najbrž si je nalomil rebra. — Z žlico se je dregnil v oko 13letni delavec sin Albin Videnič iz Gorenja, p. Stara cerkev pri Kočevju. — 23letni pekovski pomočnik Anton Rus iz Metlike se je pred dnevi peljal s kolesom po Hrvat-skem. Blizu Ribnika pa je zapeljal na cesti v nastavljenе trame, so prekučnil ter si rnil črepinjo. Z nevarno poškodbo je prišel večerj sam v bolnišnico.

— Poskušeni samoumor starčka. V St. Lambertu v Zasavju je v ponedeljek nameraval izvršiti samoumor 70letni upokojeni rudar F. J., ki se je s svojim sosedom sprl zaradi nekega denarja. V zagrenjenosti si je prerezal vrat več centimetrov globoko. K sreči pa si ni prerezal žil, temveč samo mišičevje, tako, da v Ljubljanski bolnišnici imajo zdravniki še vedno upanje, da ga rešijo smrti.

— Bosni grozi povodenj. Iz Banjaluke poročajo: Hitra sprememba vremena in južni veter sta povzročila hitro tavanje snega po planinah, s katerih se zaradi tega vale velike množine vode v rečne struge. Vse reke so silno narašle, posebno reka Uosra in Sana pri Prijedorju in Sanskem mostu. Najbolj nevarno je narasla Sana, ki grozi pri Prijedorju z veliko poplavo, podobno oni leta 1926, ko je bil ves Prijedor pod vodo. Če Sana naraste samo še za 10 cm, pa se bo voda razlila čez bregove. Oblasti so ukrenile vse potrebno, da bodo v slučaju poplave prebivalstvo mestne periferije hitro spravile na varno.

— Smrt zaradi obleke. Delavca Peter Gajič in Asim Arnautović iz Zvornika sta bila v sremški Kamenici fruškogorsko vino, ki je zelo po ceni. No sta se napila, je Arnautović prosil Gajiča, naj mu posodi boljše obleko, da bo šel lahko zvečer na ples. Gajič mu obleke ni hotel posoditi. Arnautović je šel na dvorišče po opeko, katero je vrget Gajiču v glavo. Ko se je Gajič pobral s tal, je zgrabil velik bosanski nož in z njim štirikrat zabodel Arnautoviča, ki je med prevozom v bolnišnico umrl. Gajiču so nudili zdravniško pomoč, nato so ga pa zaprli.

— Lov na ponarejevalce. V Novem Sadu so se te dni pojavili prav dobro ponarejeni srebrniki po 50 Din. Policija je ponarejevalcem že na sledu. Niti vodijo proti Belgradu.

— Svojo nadarjenost zlorablja. V Osijeku so aretirali mladega fanta Lovrenca Zvonca. V nekem nočnem lokalu je skušal spraviti v promet dva ponarejena stodinarska bankovca. Pri njem so našli še dva ponarejena bankovca. Fant je priznal, da je sam ponaredil bankovce. Zvonca je sin uglednih kmetijskih staršev. Absolviral je nižjo gimnazijo,

nakar ga je dal oče v kmetijsko šolo, ki jo je končal z odličnim uspehom. Že v otroških letih se je bavil z risanjem in je v tem pokazal veliko nadarjenost. Zanimivo je, da bankovcev ni ponaredil mehaničnim potom, kakor to običajno delajo ponarejevalci, marveč se je poslužil samo svojih spretnih rok in je bankovce lastnorčno narisal oziroma načrtal. Nato je prenesel to surovo kopijo na šapirograf in napravil več odtisov. Za pet bankovcev je porabil osem noči.

— Prus Boleslav: Faraon. I. in II. del (III. del izide tekom leta 1933). Ljudska knjižnica, zv. 48 in 49. Izdala in založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, I. 1932—1933. Str. 254 in 298. Cena I. delu je broš. Din 45, vez. Din 55; II. delu, broš. Din 55, vez. Din 65. Poljska literatura je zastopana v našem prevodnem slovu zlasti z velikimi romani H. Sienkiewicza, ki so našli tudi med našim ljudstvom tak silen odmev, da je moral iziti samo »Z ognjem in mečem« doslej že v treh izdajah. Ima pa bogato poljsko slovnost še celo vrsto drugih velikih pripovednikov, ki bi jih sprejelo tudi naše občinstvo z najhvaležnejšim užikom. Med te spada vsakogar tudi B. Prus, na katerega nas je že pred vojno opozorila ravno Jugoslovanska knjigarna s prevodom slovitega romana »Strazac«, sedaj nam je pa poklonila njegovo največje in najznamenitejše delo, »Faraon«, ki ga upravičeno prištevamo k najznamenitejšim delom svetovnega slovstva sploh. Dve knjigi tega velikega romana ležita sedaj pred nami in že ti dve nam kažeta vse njegove velike vrline: zanimivost snovi, ki jo obravnava, napetost pripovedovanja in brezhibno umetniško obliko, tako da bodeta segala po njem z največjim užikom izobraženec in preprosti kmetijski človek. Roman nas vodi v XI. stoletje pred Kr. r. v Egipt, v dobo, ki nam morda najzanimivejša kaže vse vrline in vse hibe mogočnega staroveškega Egipta. Mirno lahko tudimo, da nam nobena zgodovina ne nudi tako globokega vpogleda v ta prezanirnivi čas in kraj sloveške zgodovine, kot ta roman, zato ga bo sprejelo naše občinstvo nedvomno z največjo pozornostjo in hvaležnostjo.

— Najprikladnejši čas za valenje piščancev je sedaj, zato se pri nabavi plemenskih jajc vseh pasem obračate le na društvo »Živalica«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 60, kjer boste najboljše postreženi.

— Hladna jutra — hladni večeri, znana pesem o spomladi in jeseni, ki se pa da spopolniti še z besedami: danes prehlad, jutri pa kašelj. Proti prehladu vzemite Aspirin, proti kašlju pa Kresival.

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz-Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja.

Bohinj

Prihod visokih gostov. V nedeljo dopoldne so došli z brzovlakom v Bohinj na smučanje knez Pavle, knežinja Olga, princesa Marina in princesa Elizabeta. Neprijetno je, da so se ravno zadnje dni snežne razmere valed neprestanega dežja tako poslabšale, da ni misliti na smučanje, ako se vreme ne spremeni in ne pade nov sneg.

V Srednji vasi je umrl Anton Škantar. Bil je nad 30 let lovski čuvaj. Kako priljubljen je bil stric Tonej, je pričal njegov pogreb. Naj v miru počiva!

Celje

— Redni letni občni zbor Vincencijeve konference sv. Danijela v Celju bo dravi ob 8 v fantovski sobi v Domu v Samostanski ulici. Na dnevnem redu je: 1. Otvoritev, 2. poročilo odbornikov, 3. poročilo revizorjev, 4. slučajnosti. Prijatelji rezevev, pridite na občni zbor polnoštevilno, da slišite o tistem a velikem delu Vincencijeve konference v preteklem letu.

— Dar Vincencijevi konferenci. Gospa Cecilija Wöllfing je darovala tukajšnji Vincencijevi konferenci sv. Danijela za reveže 100 Din namesto venca na grob blagopokojne Terezije Koroschetz. Bog plačaj!

— Vomerbergerjeva drama »Vrtnice« na odru. Fantovska kongregacija v Petrovčah vprizori v nedeljo, dne 12. marca t. l. ob 3 popoldne v Jelovski dvorani Vomerbergerjevo drama iz svetovne vojne »Vrtnice«. Za obilno udeležbo se priporočajo prireditelji.

— Komorni koncert ljubljanskega godalnega kvarteta bo dravi ob 8 v mali dvorani hotela Union. Cene so znižane, da se s tem omogoči poset vsakomur. Začetek točno ob 8.15. Vhod v dvorano je na kolodvorski strani hotela Union.

— Poskus samomora. V ponedeljek okrog tridešt na 5 popoldne si je 49letni S. J., bivši davčni sluga, doma z Velike Pirečice, v mesnem parku v Celju prerezal z britvijo vrat. Nesrečnega kandidata smrti so takoj prepeljali z rešilnim vozom v tukajšnjo javno bolnišnico. Rana ni smrtno nevarna.

— Kradejo naprej. Že v včerajšnji številki smo poročali o občutni škodi, ki so jo povzročili neznanzi tatovi g. Kirbišu. Danes moramo poročati o novi tatvini. V noči od ponedeljka na torek je bilo iz nove tovarne za kvas in slad ukraden več šip; g. Kirbiš trpi zopet škodo 200 Din. — G. Manojlovič Vladimirju, trgovcu iz Zalca, je nekdo ukradel v ponedeljek zvečer pred kavarno Evropo iz odprtega avtomobila raznega avtomobilskega orodja v vrednosti 400 Din.

— Iz gimnazijske službe. Za profesorja risanja na tukajšnji realni gimnaziji je imenovan g. akad. slikar Olaf Globočnik.

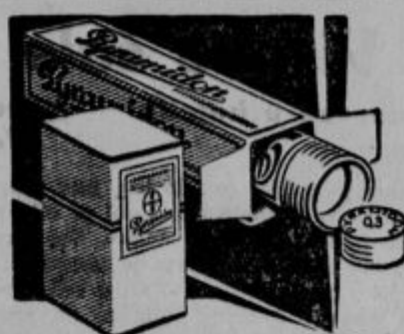
Ptuj

Pogubna lahkovernost. Koncem januarja je prišel k nekemu kmetu v Polensaku možakar, ki se je izdal za trgovca Popoviča iz Belgrada, ter je prinesel pozdrave od kmetovega sina, ki se nahaja v mariborski kaznilnici. Pridobil si je zaupanje kmeta in sosedov, zlasti ki je namignil, da zna ponarejati denar. Sosed, ki je pravkar dvignil zavarovalnino za pogorelo gospodarsko poslopje, je bil pripravljen prisločiti z večjim posojilom. Odpravila sta se s Popovičem v Zagreb, da nakupita potrebne priprave. Tu je Popovič kmetu nenadoma pobegnil in mu odnesel pod spretno pretvezo 12 jurjev. Opeharjeni je prijavil zadevo policiji, ki je izdala za begunec tiraločnik, kmeta pa je obenem zaprla ter ga šele čez nekaj dni poslala domov odgonskim potem. Oba kmeta sta sedaj prišla še v sodno preiskavo, ki bo ugotovila njuno eventualno sokrivdo pri nameravanem ponarejanju bankovcev.

— Poplave. Radi naglega tavanja snega je Pesnica izstopila in poplavlila velik kompleks njih in travnikov. Ceste, ki vodijo proti Slov. goricam, tako od vasi Pacinje do Mostja in od Dornave proti Hlapecem, so globoko pod vodo. Promet je radi tega oviran in tudi škoda je precejšnja. Tu se je zopet pokazala nujna potrebna regulacija Pesnice.

— Iz profsorske službe. Profesor Hugon Bajuk, ki je bil lani po šestletni službi reduciran, je zopet sprejel v službo. Dodeljen je ptujski gimnaziji.

— Tihotapske zadeve. Policija je prišla neko Marjijo F. iz Hajdine v trenutku, ko je razpečavala vtihotapljeni saharin. Prijavljena je oblasti in sledila bo občutna kazen.

Samo v zavrtkih z Bayerjevim križem dobi-te pristne

PYRAMIDON-tablete.

Pyramidon TABLETE

V. Z. »JUGEPAR« k. d., Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod S. br. 1031 od 18. 1. 1933.

Kranjska gora

Prava zima je menda že minula. Seveda bo še potegnil okrog oglov mrzli sever in še bodo padale bele snežinke, a vendar... Sv. Matija je odšel. Sv. Gregorij prišel. Letošnja zima je hotela biti dobrohotna, a je bila le zlohotna. Komaj par stopinj Celzija nad 10 pod ničlo je bilo semterja in sneg smo dobili šele po novem letu, a še takrat pičlo. O božiču pa, ko je imelo smučarsko ljudstvo počitnice, ga ni bilo. In tako nam je snedla ta zlohotnica sto do sto peldeset jurjev. No, zdaj zunaj dežuje in je mlakušca, po hišah pa bolezen. Prej je bilo premlado vode, zdaj jo bo preveč. Da bo vsaj luč pošteno gorela in ne samo brlela! Tako se more človek ob večerih po težkem dnevnem delu mirno zatopiti v prijetno povest ali zanimivo razpravo ali svoje moči razviti v kakem društvu. — Sedem emu jih že letos zagrebi, šest se jih je zvezalo do smrti, kakor so objubil, in le štirje so zagledali luč sveta. Ej, sušec, sušec! Praviš, da si suh, pa si le moker. Z glavo in repom migaš, kakor razposajen maček. Tvoje vreme nam bo dušo mučilo, telo se bo pa krepilo ob svoje in prvovrtnih vitaminih v podobni zabih krakov in regrata.

Kako je kaj? Kaj je novega? Tako nas povprašujete. Ej to, kar drugje. Smo v tesni zvezi z Ljubljano in vsem svetom. Če danes ne, pa jutri zvemo, kaj se godi po svetu. Zanimamo se za vse, kaj se vrši gori na severu, v Nemčiji, ali doli na jugu, v Italiji, celo v USA in Džehol lete naše misli, še več, v stratofero in na zvezde silijo. Vse vemo in čutimo, in naj pride že od zgoraj ali spodaj, od desne ali leve. Gledamo, se čudimo in premišljujemo, je li svet še pri pravi.

Novo mesto

Gostovanje ljubljanske drame. Dne 3. t. m. je gostovala v tuk. Prosvetnem domu ljubljanska drama z veseloigro tridejanko »Roksi«. Priljubljena igra je bila odigrana najsičajneje pri precej dobri udeležbi občinstva.

Predavanja: Po dolini gradov ima v sredo ob 8 zvečer s pomočjo skoptičnih slik g. učitelj Viktor Pirnat.

V Prosvetnem domu se vprizori v nedeljo, dne 12. t. m., ob 8 zvečer znana Finžgarjeva tridejanska drama »Razvalina življenja«.

Naznanila

H koncertu go. Pavle Lovštevce. Daleč so od nas skandinavke dežele. Morda je to krivo, da tako malo poznamo in redko čujemo nordijsko muziko. Edini Norvežan Grieg se je pri nas dokaj udomačil. Sosednjih Švedov pa skoro nič ne poznamo. Na ponedeljkovem koncertu nam bo Pavla Lovštevca predstavila štiri najpopularnejše in najbolj uvaževane švedske skladatelje. Trije od njih Sjögren, Stenhamar in Jonsson so zastopniki gladko tekoče lirске pesmi, sentimentalnega in veseliga nastrojenja. Peterson-Berger pa je glasnik globokih, pretresljivih srčnih krikov, ki jih rodi obup severne noči in pošastna pravilčnost močvirnatih pustinja. V dveh izredno težkih arijah (iz muzikalne drame Arnjot) uporablja za te silno dramatične izraze vse registre ženskega glasu. Kdor je čital opise strahotnih severnih močvirij v Lagerlöfinskih ali Hamsunovih romanih, bo s tem večjo slastjo lahko sledil Peterson-Bergerjevi globoki glasovi. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni po običajnih koncertnih cenah, istotam se dobiva tudi podrobni spored.

Letošnji redni občni zbor Jugoslovanske kinološke zveze se bo vršil dne 30. marca ob 20 v restavraciji hotela Struclje v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. — Načelstvo.

Hrastnik. Občni zbor krajevne protituberkulozne lige se vrši v nedeljo, dne 12. t. m. ob 17 v Narodnem domu. Pridite vsi!

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 8. marca: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Otroški kotiček: Jezerska pripov. (g. Zupanc) — 18.00 Angleška glasba na ploščah — 18.30 Problem vrbove šibice po najnovejših izsledkih znanosti (R. Puthon) 19.00 Ruščina (Preobraženski) 19.30 Plošče 20.00 Dr. B. Ipavčev večer: Uvod. besedo govori Mat. Bravničar. Samospevi, poje g. D. Žagar: klavir. skladbe: poje g. Drago Burger — 21.15 Prenos iz kavarne »Zvezde« — 22.15 Čas, poročila. Četrtek, 9. marca: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Salonski kvintet — 18.30 Italijanska (dr. St. Leben) — 19.00 Korist rastlinstva (prof. Pengov) — 19.30 Po industrijskih krajih severne Češke (Ivan Martelanc) — 20.00 Prenos iz Zagreba — 22.00 Čas, poročila — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Četrtek, 9. marca. Zagreb: 20.00 Rezervirano za prenos solistovskega koncerta — Milano: 21.00 Operni prenos — Brno: 19.25 Harmonike — 20.30 Gledališki večer — Barcelona: 21.05 Operni prenos — Lond. Region: 20.00 Koncert orkestra kraljeve garde — 21.15 Koncert filharmoničnega orkestra — Stuttgart: 21.30 Mozart: Simfonija v c-duru — Swiss Romande: 20.00 Vokalni koncert — Belgrad: 20.00 Prenos iz Zagreba — Rim: 20.45 Simfonični koncert — Beromünster: 21.40 Stare švicarske pesmi

Visoke šole izgnanih jezuitov

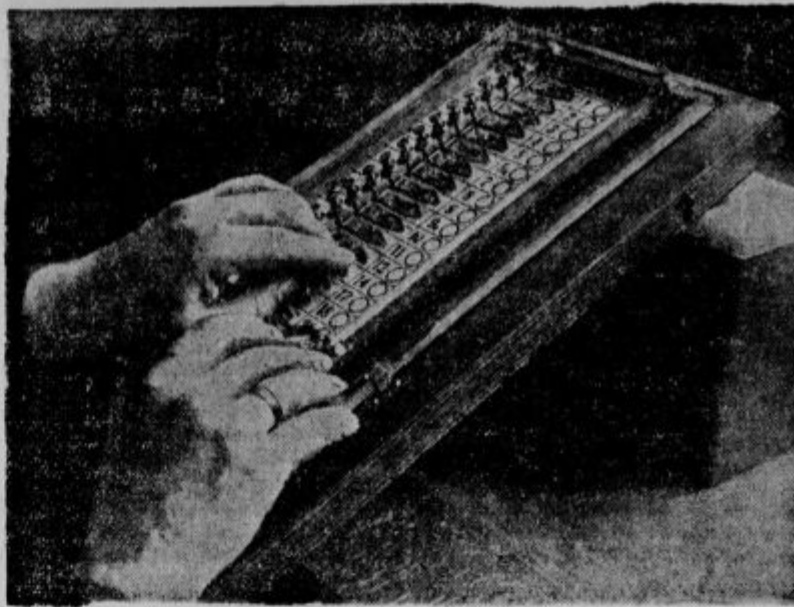
Univerza v hotelih — Navdušen sprejem španskih jezuitov na Portugalskem

Kakor je znano, je bila leta 1910 proglašena Portugalska za republiko in tedaj je bila nasilno izvedena ločitev cerkve od države. Vsi verski redovi so bili izgnani in država je zasnova enotno laično šolo. Izgnani redovi so si po večini poiskali novega doma v Braziliji; tam so jih sprejeli z razprostrtimi rokami, zakaj pričakovali so od njih popolno preosnovo in organizacijo šolstva; nekaj pa se jih je umaknilo v Španijo, ki je bila monarhistična. No, zdaj pa so se razmere povsem spremenile, zakaj ministru prosvete je uspelo, da se je v novi portugalski ustavi izglasoval člen, po katerem smejo dajati zavodi in instituti, ki niso državni, diplome in naslove, ki so povsem enakovredni z onimi, »ki so jih dale državne šole«; dalje so dovoljene verske šole, eveda »pod pogojem, da se ne protivijo narodni tradiciji«. Z ozirom na ta člen ustave je omogočena močna kulturna penetracija katolištva na Portugalskem, ki je zdaj, navznotraj okrepljeno radi kulturnega boja, v popolni ofenzivi.

In ko je bil preteklega leta jezuitski red v Španiji razpuščen, so se mnoge pregnane jezuitske

visoke šole preselile na Portugalsko, in sicer v kopališka in letoviška mesta. Veliki hoteli, ki so večji del leta (razen v času poletne sezone) prazni, so jim odstopili svoje prostore za predavalnice in seminarje, zakaj njim je to v veliko korist: saj so ta mesta zdaj prepolna dijakov iz Španije in Portugalske. Tako so danes pregnane jezuitske šole urejene v portugalskih hotelih.

Takih visokih šol je mnogo, n. pr. v Caminhí, Santo Tirsu, Lisboi... V Curiji so še posebno slovesno pričakovali profesorje-jezuited iz slovitega samostana San José-a iz Valladolida. Pregonci so se pripeljali s posebnim vlakom. Vse prebivalstvo, Curije, na čelu s civilnimi, vojaškimi in cerkvenimi oblastmi, jim je prišlo nasproti. Nato so jim priredili slovesen banket. Portugalska, v kateri je vladal nad 20 let kulturni boj proti cerkvi, je dobro uvidela, kaj pomenijo zanj verski redovi. Izkušnje so ji odprle oči, da zna zdaj ceniti vrednost cerkvenih redov in španskih jezuitov. Razen tega je ta izredna gostoljubnost znamenje, da so se razmere v tem pogledu na Portugalskem temeljito spremenile.

Tako so slepci volili. Novi volivni aparat za slepce v zavodu sv. Nikolaja v Stuttgartu. Pri nedeljskih volitvah v Nemčiji se je prvičkrat zgodilo, da so se tudi slepci udeležili tajnih volitev. Glasovnica je postavljen pod tastaturo, na kateri so popisane posamezne stranke odnosno številke list. Slepce nato tiplje z levo roko metalne lističe, dokler ne dospe do zaželjene stranke, nato pa premakne s desno roko premikač, ki je opremljen z okroglo odprtino in začrta gori križ. Nato vzame glasovnico in jo da v kuvertu.

Zagoneten grob v Nubiji

V znamenju poganske in krščanske kulture

Izkopine egiptskih arheologov so privedle zadnje čase do odkritja povsem nove kulture. Pod vodstvom Walterja Emeryja so odkrili južno od Abu Simbel kraljevski grob iz kasnejše rimske dobe. V tem so našli celo vrsto dragocenih kovinskih predmetov, ki so velike umetniške vrednosti. Glavni predmet pa je vsekakor srebrna krona, ki je okrašena z bisernimi vložki in reliefom boginje Iris. Drugi predmet, bronasta svetilka, pa kaže pomirjenje med pogansko in krščansko kulturo: figura nekega boga drži v svojih rokah dve svetilki, okrašeni s križem. Nosilci te mešane kulture, katero smatrajo arheologi za bizantinsko-nubijsko, pripa-

dajo plemenu, ki je bilo Rimljanom podvrženo, a očitno le na pol kultivirano. Zakaj manjka jim, kar pač ne bi smelo pri tako visoko razviti slikarski umetnosti — pisava. Ta bizantinsko-nubijska kultura je dosegla svoj vrh v območju 4. do 6. stoletja po Kr. Značaj najdbe ni enovit. Deloma prevladujejo vplivi evropskih in azijskih visokih kultur, deloma zvane spomini po izginolem svetu starega Egipta, a končno (in to je posebno zanimivo) so tu jezikovni sledovi iz primitivne kulture novejša Afrike... Naslednje izkopine bodo vsekakor prinesle velike znanstvene izsledke.

Apel za mir

Nedavno je poslal pariški radio na otroke vsega sveta poziv, naj molijo za mir med narodi in za medsebojno ljubezen. Govornik tega apela je bil neki francoski deček.

Zažiganje na Češkoslovaškem

Tekom zadnjega desetletja je zažiganje mrličev na Češkoslovaškem stalno raslo. Število aktivnih krematorijev znaša danes 10. V Pragi je bil zgrajen lani nov krematorij, ki je stal nad 8 milijonov Kč. Tekom desetih let je bilo zažganih v Pragi 20.000 mrličev. V desetih češkoslovaških krematorijih je bilo lani zažganih 5441 ljudi. Sedaj gradijo dva nova krematorija. Eden od teh bo stal v Karlovih Varih ter bo stal en in pol milijona. Rast krematorijev je pravzaprav povojni pojav. Leta 1918 je bilo namreč zažganih 83 oseb, toda že leta 1930. je zraslo število zažgancev na 5000 oseb.

Romanje po železnici

Kakor poročajo iz Hedžasa, se dogovarja Ibn Saud z družbo indijsko-mohamedanskih kapitalistov za graditev železnice iz Džide v Meko. Džida je luka Hedžasa, odkoder privre vsako leto na stotisoče romarjev v sveto mesto izlama — Meko.

Proti družbi spalnih vagonov

Turški nacionalistični študentje so priredili na ulici Pera (Carigrad) velik protest proti mednarodni družbi spalnih vagonov, katere predsednik je Italijan, ta pa se je predstavil v časopisih za sovražnika Turkov. Studentje so potolkli okna in razdejali vso opremo in le gasilska brizgalnica jih je preopdila.

»Danes si bil neposlušen, zato boš šel brez večerje spat.«
»A kaj bo z zdravili, katera moram vzeti po jedi?«

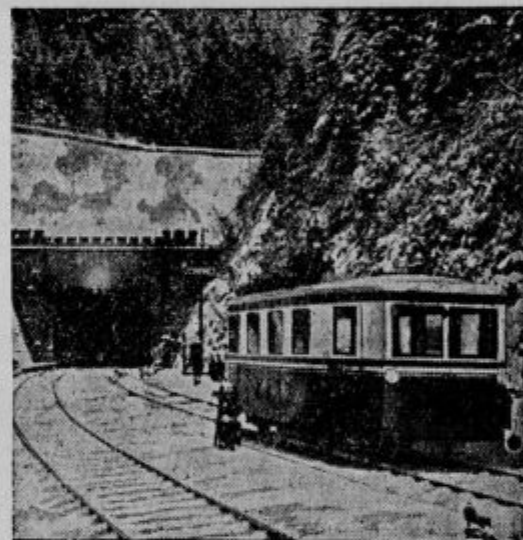

Japonska municijska naročila v Evropi. Dasiravno je Zveza narodov v Ženevi enodušno obsodila japonske vojne pohode v Mandžuriji, je vendar angleška in francoska vojna industrija pred meseci oskrbela Daljni vzhod z orjaškimi orožnimi in municijskimi naročili... Vlade pa seveda ne morejo biti uradno poučene, da gredo vsa ta orožja v bojujoče se države. (Kajpada bi to napravile tudi druge države, n. pr. Nemčija in Italija, če bi se ponudila prilika, dasiravno zdaj zavijajo oči.)

Angleški zunanji minister: »Obžalujem gospoda moja, narodom, ki se bojujejo, nečemo prodati orožja.«

Naročnika: »Komu ga pa prodajate?«

Angleški zunanji minister: »Samo miroljubnim narodom...«

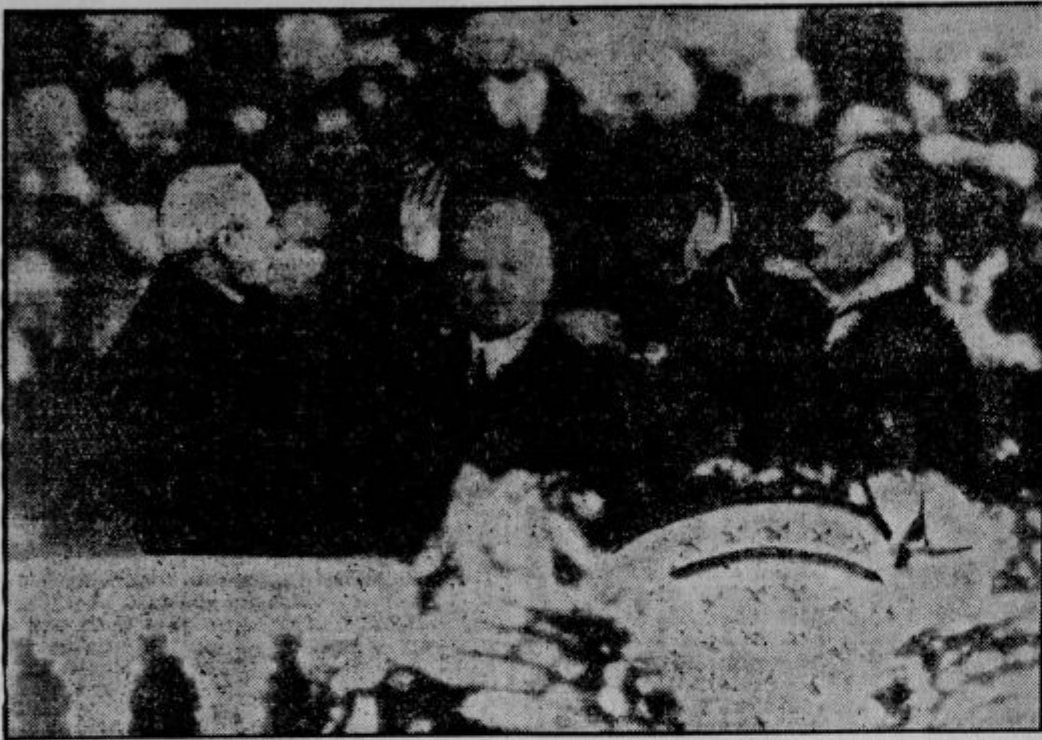
V Turinškem Lesu je bila te dni uvedena nova Diesel-cestna železnica, ki je dolga 9 metrov, široka tri metre in ima 42 sedežev, kakor tudi 28 stojšč. Brzina te nove cestne železnice znaša 50 do 60 km na uro, v večjem pogonu doseže tudi 75 km.

Anekdota

Pruski kralj Friderik Viljem I. (1713—1740) je bil zelo varčen in celo skop, a na vsak način je hotel imeti gardo iz samih velikanih. To je bila njegova strast in je rad plačal za dolgine (»lange Kerle«) še tako visoke cene. Najmanjši med vojaki v prvi vrsti gardnega prvega voda je bil 2.268 »a visok. Nakupovalci so dobavljali kralju velikani, iz vseh dežel v Evropi in Aziji. Naposled je sklenil kralj razmnožiti velikane doma in pričel ženiti svoje gardne vojake z največjimi ženskami, ki jih je mogel dobiti. Nekoč je srečal na sprehodu orjaško, krepko in dokaj lepo kmečko dekle, ki je pripeljala v Berlin na trg zelje in repo iz domače vasi. Kralj je ustavil dekle. Takoj je načel pismo in dekletu velel, naj ga nemudoma izroči poveljniku njegove telesne straže v Potsdamu. Dodal je tudi en tolar odškodnine. Dekle, ki je poznalo kraljevo trmo, ni ugovarjalo, a dobro razumelo, kaj to pomeni. V Potsdamu je izročilo pismo in denar prvi beračici, šepasti mali etarki, in jo prosila, naj obišče poveljnika. Sama pa je v naglici oddirjala domov in sklenila, da se ne bo več kmalu prikazala v Berlinu. V pismu je bilo pisano, da mora takoj oženiti neki grenadir žensko, ki bo prinesla pismo. Vojak je bil obupan. A vse prošnje so bile zaman. Poveljnik ga je zasul z obljubami in grožnjami. Kaj je hotel... Gardni duhovnik je takoj opravil poroko. Šele prihodnji dan, ko je želel kralj videti mladi par, se je prepričal, da je bil ogoljufan. Odredil je ločitev zakona in rešil vojaka šepaste pritlikave saprge.

»Janes, pomagaj mi vendar na noge!«

Brezlična slika iz Amerike: Prvi nastop novega ameriškega predsednika, Franklin D. Roosevelt (desno), novi ameriški predsednik, prisega na ustavo. - Slovesna ceremonija, s katero nastopa 32. ameriški predsednik svojo visoko službo, se vrši navadno pod milim nebom na stopnicah pred Kapitolom v Washingtonu.

Šeststoletni svetilnik

Pred nekaj dnevi so odstavili svetilnik, ki je ob vhodu v neapelsko lukso nepretrgoma svetil malone 600 let. Na mesto njega sta zdaj postavljeni dve signalni luči, rdeča in zelena. Stari svetilni stolp pa so morale vse stranke izprazniti, zakaj te dni bodo začeli z odstranitvenimi deli starega svetilnika. Mesto namerava namreč razširiti molo Reverello in zgraditi pristajališče. Samo marmorna tabla bo še pričala potomcem, kje je stal nekoč svetilnik takozv. »Lanternac«.

Velika policijska racija v Berlinu. V Köslinski ulici v Berlinu je 300 policijskih uradnikov zaprl cel blok hiš, nakar so napravili sistematične hišne preiskave vseh hiš; pred vsem so iskali komunističnega orožja. Tudi po ulici so mimoidoče preiskavali.

Protiverske znamke

»Osservatore Romano« poroča o poskusu ruske vlade, da bi uvedla nove znamke s protiverskimi slikami brezbožne propagande v promet. Hkrati pa opozarja na protestno zborovanje kluba filatelietov v Bruslju, kjer so se filateliet uprli temu, da bi se uvedle take znamke v promet, prav kakor so se združene države uprle proti španskim tovrstnim znamkam (katere je nameravala republika uvesti). Imenovani kongres je apeliral na vse države in poštne oblasti, da naj uničijo pošiljke s takimi znamkami...

Ali veš

da tehta človek na soncu radi orjaške privlačnosti sonca — približno dve toni;

da so pred kratkim sredi New Yorka izkopali ostanke nekega predzgodovinskega indijskega selišča;

da je pušcavka vegetacija v Severni Ameriki obsojena na žalosten konec in da bodo zategadelj spremenili del puščave v puščavski botanični vrt; da imajo severnoameriški Indijanci približno 35 milijonov hektarjev zemlje v posesti, v vrednosti 70 milijonov Din.

Dr. Josip Dermastia, predsednik Kraljeve zveze zavarovalnic dravske banovine:

Ban. davščina na zav. premije

V proračunu dravske banovine za leto 1933-4 se je prvotno nahajala takša za pritožbo in vloge, ki je naknadno izpadla iz proračuna in se je ta postavka nadomestila z 1% davščino na zavarovalne premije vseh vrst zavarovanja, pri čemer so izvzeta javna in socialna zavarovanja. Ta zamenjava je iz narodnogospodarskega vidika neumestna in zelo škodljiva.

Zavarovanje, po katerega višini razvoja merimo kulturno stopnjo posameznih narodov, je velikega naravnega pomena ter izredne socialne in narodnogospodarske važnosti za vsak narod. Prav radi tega je dolžnost javne uprave, skrbeti za to, da zavarovanje prode v najširše plasti naroda. To javna uprava doseže s svojim delovanjem v dvojni smeri, in sicer s poukom v šoli o pravilnem pojmovanju in poznavanju zavarovanja, s prosveto in tiskom, ter s tem, da skrbi za predpogoje pocenjenja zavarovanja, oziroma, da zavarovanju ne obremenjuje z davšinami in ga tako podražuje. Javna uprava je v prvi vrsti storila zelo malo. V drugi smeri pa stopa po potu, ki vodi do podražanja. Pri nas v dravski banovini je zavarovanje obremenjeno s 3% gasilskim prispevkom, z 2% državno takso in k temu se naj sedaj pridruži še 1% banovinska davščina. Na ta način bo treba plačati šest odstotkov premije za javne davjave. Ker dosedanje premije niso samo primerne, temveč že minimalne, omenjenih javnih davjav zavarovalnice ne morejo in tudi ne smejo same nositi, temveč jih morajo prevzeti na zavarovance, ako nečisto priti v položaj, da z ubranimi premijami ne morejo več točno izpolnjevati svojih obveznosti napram zavarovancem. Prevalitev javnih davjav, s katerimi so premije obremenjene, se mora torej v interesu zavarovancev samih izvršiti in je pravno tudi utemeljena, ker imajo vse zavarovalnice v svojih splošnih zavarovalnih pogojih določbo, da morajo zavarovanci plačati vse javne pristojbine, doklade in davščine, ki obremenjujejo zavarovanje, četudi so bile po sklepu zavarovalne pogodbe vpeljane.

Brez dvoma je, da vsako podražanje razvoj in razširjanje zavarovanja med narodom silno ovira in da bo imela uvedba nameravane banovinske davščine na zavarovalne premije v tem pogledu skrajno slabe posledice — zlasti v času sedanje

ugodnosti. Zato je nastalo brezpogodbno stanje v noči od 5. na 6. marec.

Proti krošnjarstvu. Na zadnjem običnem zboru Zdrženja trgovcev v Ljubljani v nedeljo 5. marca smo ponovno čuli pritožbe o vedno večjem obsegu krošnjarstva v Ljubljani. Zaradi tega je v torkeljša posebna deputacija ljubljanskega trgovstva k merodajnim faktorjem, da jih opozori na to in zahteva umestne ukrepe proti krošnjarstvu. Deputacija gg. Vidmar, Soss, Smerkolj in Fabiani se je oglašila pri načelniku oddelka za trgovino, obrt in industrijo na banovini g. dr. Maru ter pri ljubljanskem županu dr. Pucu, kjer so povsod dobili zagotovila, da bodo oblasti podpirale trgovstvo v njegovih težnjah. Potrebno pa je, da se vsi slučajji takoj prijavijo z dokazi, obrtni oblasti.

Razsodišče belgrajske trgovske zbornice je začelo poslovati 1. julija 1931. V tem letu je imelo 51 tožb, v letu 1932. pa je naraslo število tožb na 1450, na koncu leta jih je ostalo neresenih 126. Tožbena vrednost znaša 5,6 milij. Din.

Tranzit romunske živine. Z odlokom kmetijskega ministrstva, ki je stopil v veljavo 3. marca, je zopet dovoljen tranzit romunske živine skozi našo državo v Italijo po obmejnih postajah Velika Kikinda in Rakek.

Kritika dela Narodne banke. Na zadnjem običnem zboru Narodne banke dne 5. marca je bilo mnogo govora o kreditni politiki banke, kakor je že poročal »Ponedeljski Slovenec«. Nikola Stanarevič iz Sarajeva je govoril o kreditih koncerna Eskontne banke pri Narodni banki. Njemu je odgovoril sam Dragiša Matejčič, ki je izjavil, da so imela podjetja Eskontne banke tele kredite od Narodne banke: Eskontna banka 10,5, Splošna gospodarska banka 5,5. Ključavnica družba 13,5, tovarna usnja Beli oreč 7,25 in rudnik Jerma 9 milij., skupno 45,75 milij. Din. Njegovo imetje je bilo ocenjeno na 118 milij. Din, po drugih verzijah manj.

Druga letošnja dražba krzna v Ljubljani na volesejmu bo dne 27. t. m. Iz dosedanjih dražb »Divje kože« je kaj dobro razvidno, kako važna je skupna organizirana prodaja za naše lovstvo. Tudi letošnja prva dražba, ki se je vršila februarja, je nad pričakovanje dobro uspešna, posebno kar se tiče zares prvovrstnega blaga. Kdor ima še kože, naj jih takoj pošlje »Divji koži«, Ljubljana — volesejmu, da tako izrabijo priložnost in vnovč svoje blago, ker se dražba kroz potem ne bo več ponovila.

Borza

Dne 7. marca 1933.

Denar

V današnjem deviznem prometu so vsi tečajji narasli, edino Curih je ostal neizpremenjen. Narodna banka je danes zopet zabeležila notico za Berlin.

Dolar tudi danes na svetovnih borzah ni notiral. Večarj smo čitali, da se je na nekaterih borzah trgovač dloar s 15-20% ažija, danes pa se je položaj izboljšal. Vsekakor pa je pri teh kupcih treba velike previdnosti. Na naši črni borzi je dolar v primeri z večeraj padel. Slišali pa smo zanj najrazličnejše tečaje.

Avstrijski šiling je na ljubljanski borzi notiral 9,25-9,30, n. azagrebški pa 8,875-8,975, zaključni je bilo tu 20,000 šil. po 8,90. Grški boni so notirali 36-37, zaključni so bili pa po 37.

Ljubljana. Amsterdam 2294,20-2305,65, Berlin 1844,58-1855,38, Bruselj 198,02-801,96, Curih 1108,35-1113,85, London 798,08-199,68, Pariz 225,54-226,66, Praga 169,79-170,65, Trst 289,90-292,30.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 56,214 Din.

Curih. Pariz 20,36, London 18, Newyork ne notira, Bruselj 72,20, Milan 26,20, Madrid 48, Amsterdam 207, Berlin 121,80, Dunaj 72,51 (58), Stockholm 95, Oslo 92, Kopenhagen 80,80, Praga 15,32, Varšava 57,75, Atene 2,95, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,08.

Vrednotni papirji

Tendencja za vojno škodo je bila danes slabša in so bili tečajji nižji kot večeraj. Tudi dolarški papirji so bili slabši. Promet ni bil značen in je znašal na zagrebški borzi 200 kom. vojne škode in 100,000 begl. obveznic. Nadalje je bilo zaključeno 200 debluc Priv. agr. banke.

Ljubljana. 7% invest. pos. 44-45, vojna škoda 182-185, 8% Bler. pos. 36,50-39, 7% Bler. pos. 37 bl., Trboveljska 145-150.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 44-45, agrarji 22 den., vojna škoda 184-185 (185), 6% begl. obv. 31,50-31,75 (32), 8% Bler. pos. 40 bl., 7% Bler. pos. 35,50-37. — Delnice: Narodna banka 4000 bl., Priv. agr. banka 222,50-224 (223), Guttman 100 bl., Sečera Osjek 150 bl., Sečera Bečker 900 bl., Impex 50 den., Isis 30 bl., Trboveljska 140-160, Ragusea 90 bl.

Belgrad. Priv. agrarna banka 221-222 (223), 221, agrarji 22,50 bl., vojna škoda 183-184 (184), 183, 6% begl. obv. 31,25-31,75 (31,50), 7% pos. DHR zaklj. 41.

Dunaj. Podon-savska-jadrana. 56,15, Ruše 6, Alphe 11,75, Prager Eisen 172,90, Leykam 1,05.

Žitni trg

Sombor. Pšenica bač. okol. Sombor, gorbač, ban. potiska 224-226, srem., slav. 222,50-225, ban. 220-222, ban. potiska 222-224, koruza bač. žel. prompt 63-65, moka bač., ban. št. 8 75-80, otrobi bač. pšenični 66-67,50. Ostalo neizpremenjeno. Tendencja prijazna. Promet 38% vagona.

Budimpešta. Tendencja slaba. Promet srednji. Pšenica marec 14,42, zaklj. 14,42-14,47, maj 14,29-14,48, zaklj. 14,36-14,38, rž marec 8,32, maj 9,05-9,48, zaklj. 9,75-9,76, koruza maj 7,44-7,64, zaklj. 7,46-7,48, julij 7,80-8,04, zaklj. 7,88-7,9.

Živina

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky & Co., Dunaj.) Pripeljanih je bilo 6586 pršutarjev in 5473 špeharjev, iz Jugoslavije 2060. Na kontumacijsnem trgu pa je bilo 52 pršutarjev in 738 špeharjev. Cene: špeharji najboljši 1,60, I. 1,52-1,55, II. 1,44-1,50, kmetijski 1,42-1,52, pršutarji 1,40-1,55, najboljši 1,60-1,70. Tendencja: špeharji so se pocenili za 5-8 grošev, pršutarji pa so trdno obdržali svojo ceno.

Sport

MEDKLUBSKA ŠTAFETNA IN SKAKALNA TEKMA V MOJSTRANI

Šmuckarski klub Dovje-Mojstrana priredi v nedeljo, dne 12. 3. 1933 sledeče šmuckarske tekme: 1. Dopoldne tradicionalno medklubsko štafetno tekmo (4x10 km). — Štabela sestoji iz 4 tekmovalcev in prevozi posamezni tekmovalci 10 km. Klub postavlja poljubno število štafet. Start točno ob 8. Zrebanje pol ure pred startom. Start in cilj v Mojstrani. Štate je treba prijaviti najkasneje do petka, 10. marca klubu, izjemoma še pred zrebanjem vodstvu tekme v hotelu »Triglav«.

Darila. Klub one štate, ki doseže I. mesto, prejme lepo pokrajinsko sliko v okvirju. Tekmovalci, ki doseže najboljši čas dneva, dobi lepo pokrajinsko sliko v okvirju.

Prijavnina znaša 10 Din za štate in je plačljiva pred zrebanjem. Tekmuje se po pravilniku JZSS. Start bo po načinu FIS tekem v Innsbrucku, t. j. da startajo vse številke »1« vsake štate na enkrat, in sicer na znak topovskega strela.

2. Popoldne medklubsko skakalna tekma na mojstranski skakalnici v 2 razr. V I. razred spadajo vsi tekmovalci, ki so dopolnili 18. leto; v II. razred spadajo pa vsi mlajši (t. j. razred mladine). Darila. I. vsakega razreda prejme diplomu in praktično darilo; II. vsakega razreda dobi diplomu in III. vsakega razreda klubski znak.

Start točno ob 14.30. Zrebanje ob 14 na skakalnici, prijavina 5 Din; tekmuje se po pravilniku JZSS. Tekmuje vsak na lastno odgovornost.

Vlakovne zveze od vseh strani jako ugodne. Polovična vožnja zprešana in se objavi naknadno v časopisu. Prenosišča po zmernih cenah na razpolago. Ta tekma bo zelo interesantna, ker se bodo posamezni klubi med seboj s svojimi najboljšimi močmi borili za najčistnejša mesta. Startali bodo vsi jugoslovanski favoriti v teku in v skokih. To bo ena zadnjih prireditvev v večjem obsegu in glede štate nazanimivejša letošnje sezone. Pred to tekmo, 9. 10. in 11. marca se vrši na skakalnici v Mostrani tečaj v skokih pod vodstvom Norvežana gosp. Guttormsen. Člani drugih klubov se zmorejo udeležiti tečaja proti 10 Din dnevno. Uspeh tečaja bo razviden pri zaključni tekmi v nedeljo, katero otvori voditelj tečaja, priznani in slavni gospod Guttormsen.

★

Hockey na ledu. Kanada je premagala v priteljski tekmi avstrijske reprezentance z 1:0 (0:0, 0:0, 1:0). Kanada, ki je v svetovnem prvenstvu v Pragi zasedla drugo mesto, je igrala na Dunaju svojo poslovnico tekmo, ki je nudila višek zimskega sporta v tej sezoni. Tudi Avstriji so igrali odlično, tako da bi mogla zmaga pripasti tudi njima, ker so bili vsekoli enakovredni nasprotnik Kanadčanov, ki so imeli najboljšega moža v svojem vratarju. Avstriji so se takoj znašli pred vrati nasprotnika, toda niso imeli sreče. Igra je bila pozneje vedno odprta, tako da sta imela oba vratarja polno posla. Isto je bilo v drugem delu igre.

V zadnji tretjini se je Avstriji posrečilo poslati ploščico v mrežo, toda sodnik gola ni priznal, ker je bil streljan iz pozicije na tleh ležečega igralca. Čisto na koncu se posreči Kanadčanom doseči zmaganosni gol.

Nov letalski svetovni rekord je postavil šefpilot Junkc, ko je z obtežbo 500 kg dosegel s svojim aeroplanom enourni rekord s 348 km. Dosedanji rekord je znašal 299 km na uro.

Največji stadion na svetu bodo dobili v Južni Ameriki v Buenos Airesu. Tam nameravajo zgraditi stadion, ki bo imel prostora za 150,000 gledalcev in bo v vsakem pogledu prekašal vse slične naprave na svetu. Največji stadion, ki ga imajo sedaj tam, ima prostora za 60,000 gledalcev.

Za kolesarsko dirko »Krožek Nemčije« so Francozi že imenovali svojo reprezentanco neglede nato, da še ni končoveljavno odločeno, če se bodo letos sploh vršile. V francoskem moštvu bodo naslednji: Moineau, Barthelemy, Neuhard, Magne, Louviot in Gabart.

Naše dijaštvo

Akademski Marijina kongregacija »Kraljice apostolov« ima svoj redni sestanek drevi ob tri četrti na 8 v navadnih prostorih. — Voditelj.

Za pomladansko sezijo

Velika izbira in nizke cene vsemu blagu v Trpinovem bazarju v Mariboru, Vetrinjska ulica 15.

P. C. Wren:

Lepi Mihael

56

Ko nas je seržant Lejaune dovolj ostrašil, je naznanil, da bo imela sedma kompanija to veselje, da pri demo v njene vrste. Potem je nenadoma zarjul:

»Pozor za odhod! V četvorice na desno,« in pohlepno je iskal med nami kako žrtev. Razočarano in ježno je zategnil lice. Tisti, ki so razumeli francoski, so izvršili povelje kot stroj, drugi so jih pa enostavno posneli.

»Naprej... marš!« je zadonel njegov glas in odkorakali smo kakor stari vojaki, kar je večina nas itak bila. Cez vežbališče smo šli do opremnih skladišč sedme kompanije, kjer smo dobili po dve suknjeni uniformi in dve platneni, perilo, moder volnen pas, mlo in brisače, toda nobenih nogavic, ker legionarji jih ne nosijo.

Nato smo stopali po stopniščih in dolgi hodnikih in deseterica nas, namreč Boldini, St. André, Vogué, Maris, Glock, Buddy, Hank, moja brata in jaz smo prišli v prostorno, snažno, dobro prezračeno, golo sobo, v kateri je stalo trideset postelj. Tu so nas predali nekoliko legionarjem, ki so bili zaposleni s čiščenjem svojih stvari.

»Bleus,« se je okrenil korporal Dupré k njim: »Schwartz, Colonna, Brandt, Haff in Delarey pokažite jim, kaj in kako morajo vse napraviti. In preden ne bodo znali ločiti svojih čevljev od čepic, ne smete oditi na sprehod.«

»Razumem, korporal,« je odvrnil eden vojakov, ko pa je korporal odšel, je nadaljeval z docela spremenjenim glasom:

»Vrag naj vzame vse »bleus«! Zakaj se niste rajši odpravili v pekel, kakor da nam tu kradete čas?... Na vsak način se morate zato oddolžiti v kantini! Alo, po hitite, da pridemo čimprej do steklenic...«

Toda Boldini je tudi hotel imeti besedo.

»Splazi se nazaj v sir, iz katerega si prilezel, ti napol pečeni posnetek vojaka,« je psoval. »Jaz sem bil legionar in sem se boril na Madagaskarju, v Maroku in Sudanu, ko si ti še bil v najdenišnici.«

»Hahahahahahaha,« se je grohotal eden vojakov in se smeje zagnal na posteljo, »stari Boldini je zopet tu!« »Le počakaj, prijatelj Brandt, da postanem korpo se smeje zagnal na posteljo, »stari Boldini je zopet tu!« boš smejal še vse drugače.«

Boldini ni bilo treba tako dolgo čakati, kajti mož se je pričel grohotati s podvojeno močjo. Boldinijev povratek se mu je moral zdeti radi posebnega vzroka zelo dobra šala.

»Colonna, Schwartz in Haff, pokažite onim petim vse, jaz pa poučim teh pet,« je dejal Boldini in nas pričel učiti, kako je treba po predpisih urediti posteljo in opremo. Nato je sledil prvi pouk, kako treba brezhibno čistiti pasove in torbice za naboje kakor seveda tudi puške.

Nazadnje so nas vedli do cementnega korita za pranje, ki je bilo na prostem. Tam so nam pokazali, kako moramo prati poletne kroje. Potem pa so nas zavlekli v pivnico, da smo svečano pogostili tovariše in korporale na čast našega prihoda.

Tudi ta pivnica je bila enaka onim v fortih St. Jean in St. Thérèse, le da so tukaj bili sami legionarji in da je bila oseba za točajnico ženska — pristna francoska vojaška branjevka in prava polkova hči.

Za nekoliko frankov je bilo dobiti neverjetno množino vina. Vse je bilo v najboljšem razpoloženju, veselost in ropot sta bila taka kakor vedno, kadar alkohol učinkuje. Ko je bilo čuti trebento, oznanjujoč čas, ko je bilo treba iti spat, smo se vrnili v našo sobo ter končali priprave za naslednji dan ob slabem svitu nočne svetilke.

Zvedeli smo, da nas bo sobni stražar zbudil ob petih petnajst jutraj in da moramo ob petih trideset nastopiti na vežbališču v belem kroju s pasom, s krušno

torbo, puško in bajonetom in da se mora vsak lesketati ter biti brez najmanjšega madeža. Tudi smo morali, preden smo zapustili sobo, natanko urediti odeje in slamnjake in pomesti tla pod posteljo.

Očitno tukaj ni bilo treba skrbeti za snago lastne osebe, kajti niti v sobi niti v vsem nadstropju in ne v spodnjih prostorih ni bilo nikakega umivalnika. Ako si je kak čudak vtepel v glavo, da se bo v jutro umival, je moral teči v pritličje, kjer se je nahajala preprosta pralnica.

Ker je sobni stražar vedel, da vsakdo potrebuje četrti ure za to, da vse uredi in že stoji na vežbališču, se mu ni zdelo vredno, da bi budil moštvo prej. Sam je moral v tej četrti ure prinesiti še kavo in jo razdeliti, tako da je bilo v teh malo minutah v sobi kaj čudno bezljanje vse povprek.

Mihaelova postelja je stala v kotu ob velikem oknu, zraven njegove pa je bila Boldinijeva, potem Digbyjeva, potem nekega Italijana z imenom Colonna. Poleg te je stala moja postelja, za mojo Brandtova in sledile so Budyjeva, Haffova in Hankova — vedno tako, da je bil en star legionar poleg novince, in tak vrstni red je bil po vsej sobi.

V kotu ob vratih je spal korporal Dupré, ki je imel sobno poveljstvo. Dupré je bil živahen, glasen, delaven in vesel človek, s katerim smo dobro shajali, dokler je bil trezen; kadar pa se je v kantini preveč nasrkal, jo postal čemeran, nezaupen in nevaren; ker je bil vinu zelo vdan, je bilo vsakomur lahko sprijazniti se z njim, če mu je dal pijače ali denarja zanjo...

Ko sem se vzdramil ob stražarjevem klicu, ki je bil prižgal veliko s stropa visečo svetilko, se mi je zdelo, ko da bi bil spal komaj eno minuto.

Ljudje so sedeli v svojih posteljah; vsakteri je vzel s police na steni nad zgornjo svojo skodelo in jo pomolil stražarju, ki jo je napolnil iz velikega vrča z vročo, močno in dobro kavo.

»Ljudske knjižnice«: Iz založništva Jugoslovanske knjižnice v Ljubljani: Lovrenčič: Pobjina in Hispala, povest, broš 28 Din, vez 40 Din — Pierre L'Ermite: Deklica z odprtimi očmi, povest, broš 30 Din, vez 42 Din — Pierre L'Ermite: Kako sem obila svojega očeta, povest, broš 35 Din, vez 45 Din — Biggers: Kraljeva papiga, povest, broš 32 Din, vez 42 Din — Verne Jules: 20.000 milj pod morjem, povest, broš 28 Din, vez 40 Din.

V bloku hiš nebotičnika se oddajo

lokali,
stanovanja 3 sob s pritliklinami,
pisarne, poedine ali več skupaj,

samska stanovanja z eno ali več
sobami po znižani ceni.

Pojasnila Gledališka ulica 8-III., soba št. 2

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Vajenci

Mizarski vajenec
se sprejme. — Gabrovšek Miha, Briše 11, p. Polhov gradec. (v)

Sprejme se vajenec
ki ima veselje do vrtnarstva. Raner, Dalmatinska, Maribor. (v)

Službe iščejo

Dekle
srednjih let, išče službo kot kuharica ali podobno, najraje blizu Maribora. — Gre tudi v župnišče. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2465. (a)

Plačilni natak
z večletno prakso, govori več jezikov, išče nameščenje. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Verziran« št. 2490. (a)

Kmečko dekle

pošteno, s kavcijo, gre začasno brezplačno v pomoč gospodinjstvu — ali za natakario. Angelica Bogataj, Suhi dol 5, pošta Gorenja vas nad Skofjo Loko. (a)

Stavbni delovodja

prvovrsten risar, kalkulant, statiker v železobetonu, z daljšo prakso — išče službo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2489. (a)

Službodobe

Stalnega potnika

za obisk strank z radio aparati in drugimi potrebščinami sprejemmo. Oni, ki se na radio razumejo, imajo prednost. Ponudbe pod »Dobro mesto« št. 2466 na upravo »Slovenca«. (b)

Dva čevlji, pomočnika za zbita in šivana dela takoj sprejemem. — Franc Bohinc, čevljarstvo, Skofja Loka, Novo predmestje št. 16. (b)

Stanovanja

ODDAJO:

Stanovanje

štiri sobe, kopalnica, dve stranišči, solnčno, brezprašno, razgled v velik vrt, tramvaj, se odda takoj ali pozneje. Brutto najemnina 1300 Din. — Vprašati: Upravitelj Gorupovih hiš. (c)

Denar

Vložne knjižice

kupite ali prodaste najbolje pri Komand družbi M JANKOLE, Ljubljana, Selenburgova ulica 6. II. Telefon 30-52. (d)

Knjižico

Ljubljanske Kreditne banke, 4000 Din, s popustom prodam. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2479. (d)

Posojilo Vam preskrbim na hranilne knjižice Mestne hranilnice ljubljanske, Ljubljanske kreditne banke in Prastedione — hitro, vestno in točno. Zato ne prodajajte knjižic, preden se ne oglašite pri meni. — Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Pouk

Šoferska šola E. Čeh
bivša Camernanova šoferska šola Ljubljana, Dunajska c. 30. Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in polianila zastoj in franko.

Auto-promet

»BISTRA«

avtoprometna družba z o. z. v Ljubljani naznanja cenj. občinstvu, da prične zopet z rednim obratovanjem dne 14. marca na celi progi Celje—Ljubljana in obratno, po dodelanem veljavnem voznom redu. Za čim večji obisk se priporoča podjetje.

Pohištvo

Najugodnejši nakup pohištva!

Spalnice plesk. 2000 Din omare pleskane 400 Din postelje pleskane 200 Din kuhinje komplet. 950 Din Imam veliko izbero vsakovrstnega modern. pohištva po najnižjih cenah.

Andlovic
strojno mizarstvo
Komenskega ul. 34.

Posestva

Lepo vilo

v Abaciji prodam odnosno zamenjam za posetstvo v Jugoslaviji. Ponudbe pod »Krasen razgled« št. 2468 na upravo »Slovenca«. (p)

Trgovske hiše

dvonadstropne, moderne, 10 let davka proste, v industrijskem kraju — so zelo poceni naprodaj. Ponudbe pod »Stara trgovina« št. 2470. (p)

Posestvo

oddam v najem. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2485. (p)

Radio

Radio zvočnik

in akumulator prodam za 900 Din. Tudi na obroke. Furlan, Cankarjevo nabrežje 1/III. (i)

Kupimo

Srebrne krone

stare zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36. vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Onega, ki je kupil

6. marca t. l. na dražbi ljubljanske mestne zastavljalnice zlato uro z monogramom M. P. z verižico, se prosi radi ugodnega odkupa za obvestilo pod »Draga spomin« št. 2486 na upravo »Slovenca«. (k)

Inserati

v »Slovencu«
imajo največji uspeh.

Obrt

Posteljne mreže izdeluje in popravlja najceneje po naročilu Alojz Andlovic, Komenskega ul. 34. (i)

I. KRAVOS

Maribor, Aleksandrova 15

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana Stari trg št. 32

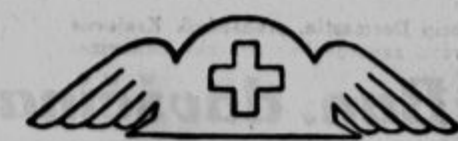
Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Koruzo za krmo

oddaja najceneje veletrgovina tita in moka A. VOLK, LJUBLJANA Realjeva cesta 24.

Švicarski vzorčni velesejem BASEL

od 25. marca do 4. aprila 1933.

Znatni popusti za potovanje.

Informacije in sejske legitimacije pri »Putniku« in Švicarskem Konzulatu v Zagrebu.

Specijelni entel oblek, ašuriranje, predtisk najhitrejša postrežba — najfinejše delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukelj
Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjaj, entlanje, izdelovanje gumbic. Velika izbira predtiskanih žen. ročnih del. Vsled najmodernejših ureditve podjetja — najnižje cene.

CENJENIM ODJEMALCEM

naznanjam, da sem premestil svojo zajutrkovalnico in trgovino s slaščicami Sv. Petra cesta št. 3 na

Sv. Petra nasip štev. 15

v bližini trgovine Peteline
Za naklonjenost se priporoča
France Svetel

Ali ste že poravnali naročnino?

Preselitev! Trgovina s čevlji

v Kopitarjevi ulici

ANTON MOHORIČ

DELAVNICA LJUBNO

se je preselila v

TAVČARJEVO UL. 4

(Vodnikova hiša), kjer bo na novo otvorjena dne 8. marca.

Priporoča se vsem dosedanjim in bodočim cenj. odjemalcem. Istotam se bodo izvršila razna popravila po najnižjih cenah. Proda se tudi večja množina dobrih vsakovrstnih, domačih trpeznihih kakor tudi kombiniranih ženskih čevljev po lastni ceni. — Večja množina čevljev domačega izdelka se prodaja po lastni ceni tudi na JESENICAH v podružnici v Tancarjevi hiši DO 15. MARCA.

ZAKUPODAJA

travnika »Mesarica« ob Ljubljani nasproti mestnega kopališča

njive ob Veliki Čolnarski ulici

njive za Trnovsko cerkvijo in na Cesti na Loko 26

travnikov v mestnem logu

šupe in kozolca za Trnovsko cerkvijo

se izvrši potom javne dražbe za dobo treh let v **nedeljo dne 12. marca t. l.** ob 2 uri (14 uri) popoldne. Interesenti se zberijo pri mostu koncem Opekarske ceste.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš ljubljani oče

Jamšek Jožef

posestnik v Svečini

po mukepolnem trpljenju in previden s tolažili svete vere, danes 7. marca v Gospodu zaspal. Pogreb predragga pokojnika bo v četrtek 10. marca ob 10 dopoldne.

Svečina, dne 7. marca 1933.

Zalujoča rodbina.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, stric, svak in tast, gospod

Jakob Podreberšek

policijski nadzornik

danes, dne 7. t. m. ob 14, po kratki, mučni bolezn, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v četrtek, dne 9. marca 1933 ob 4 popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. marca 1933.

Globoko zalujoča soproga, otroci
in ostali sorodniki.

† Javljamo vsem, ki ste ga poznali in ste mu stali blizu, da nas je naš

M. U. DR. LEO LEMEŽ

asistent otroške klinike v Zagrebu

dne 6. marca t. l. na večer, po težki in kratki bolezn nenadoma in nepričakovano ostavil. Umolknil je, in v sredo, dne 8. marca t. l. popoldne ob 4 ga v Zagrebu pospremimo iz mrtvašnice na Mirogoj, na njivo, kjer bo sanjal svoje večne sanje.

Zagreb Slovenska Bistrica, Ljubljana, dne 7. marca 1933.

Dr. Milada Beneš-Lemeževa, žena; Hoš in Zdenko, sinova; dr. Urban in Leopoldina Lemež, starši; dr. Milan Lemež, brat.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nam je naš srčnoljubljeni soprog, oče, sin, brat in nečak, gospod

ing. Zdenko Skalicky

dne 7. t. m. po kratkem, mukepolnem trpljenju, previden s svetotajstvi za umirajoče, mirno zaspal v Gospodu.

Zemski ostanki blagopokojnega se bodo prepeljali iz Ljubljane v kapelico na pokopališču Šmihel pri Novem mestu, kjer se bo vršil pogreb dne 9. t. m. ob 3 popoldne.

Novo mesto-Ljubljana-Skofja Loka, dne 7. marca 1933.

Lizika Skalicky, soproga Zdenka, hčerka. Olga Skalicky, mati. Dr. Božo Skalicky, brat. Ljudmila Skalicky, sestra — in ostalo sorodstvo.

UPRAVNI SVET IN URADNIŠTVO TOVARNE KLOBUKOV

»ŠEŠIR« D. D., LJUBLJANA - ŠKOFJA LOKA, naznanja tužno vest, da je danes po kratki bolezn umrl gospod

ing. Zdenko Skalicky

prokurist in tehnični vodja podjetja

Pogreb blagopokojnika se bo vršil v četrtek, dne 9. marca ob 15 v Šmihelu pri Novem mestu.

Našega zvestega sodelavca in priljubljenega tovariša ohranimo v trajnem spominu.

Ljubljana, dne 7. marca 1933.